

24. november 2004

HØRINGSNOTAT

OM UTKAST TIL LOV OM PLIKTIGE ELSERTIFIKATER

Olje- og energidepartementet

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	BAKGRUNN OG INNHOLD	4
1.1	Bakgrunn	4
1.2	Innhold.....	4
2.	INNLEDNING	5
2.1	Premissene for lovforslaget	5
2.2	Gjeldende rett	8
2.3	Elsertifikatmarkeder i andre land	9
2.4	Forholdet til andre sertifikat- eller kvoteordninger	9
3.	RETT TIL ELSERTIFIKATER	10
3.1	Innledning	10
3.2	Elsertifikatberettigede energikilder	11
3.2.1	Fornybare energikilder	11
3.2.2	Særlig om vannkraft.....	11
3.2.3	Særlig om vindkraft	12
3.2.4	Særlig om bioenergi	12
3.3	Andre energikilder.....	12
3.4	Krav til nettilknytning.....	13
3.5	Oppstart av produksjonsanlegg som har vært ute av drift.....	13
3.6	Opprustning og utvidelse	14
3.7	Tildelingsperiode	14
3.8	Elsertifikatenes levetid	14
4.	ELSSERTIFIKATPLIKTEN	15
4.1	Innledning	15
4.2	De elsertifikatpliktige	15
4.3	Nærmere om ambisjonsnivået	16
4.4	Årlige elsertifikatkvoter	16
4.5	Elsertifikatkvotenes utvikling over tid.....	17
4.5.1	Opptopping av elsertifikatkvotene	17
4.5.2	Nedtrapping av elsertifikatkvotene.....	18
4.5.3	Evalueringsav elsertifikatmarkedet.....	19
4.6	Beregningsrelevante elektrisitetsleveranser	20
5.	FORVALTNING AV ELSERTIFIKATORDNINGEN	21
5.1	Innledning	21
5.2	Rollefordelingen i elsertifikatordningen.....	21
5.3	Godkjenning av anlegg	22
5.4	Elsertifikatregister	22
5.5	Tildeling av elsertifikater	24
5.6	Oppfyllelse av elsertifikatplikten.....	25

5.7	Kontroll av oppfylt elsertifikatplikt og illeggelse av overtredelsesgebyr	25
5.8	Oversikt over rapporteringsplikter	25
5.9	Garantipris	27
6.	OMSETNING AV ELSERTIFIKATER.....	27
6.1	Innledning	27
6.2	Om elsertifikatmarkedet	29
6.3	Elsertifikaters rettslige status og behovet for regulering av elsertifikatmarkedet	30
6.3.1	Innledning	30
6.3.2	Overordnede hensyn	31
6.3.3	Mellommannsfunksjonen i elsertifikatmarkedet	31
6.3.4	Handelsregler.....	31
6.3.5	Opptak til notering og handel på regulerte markedsplasser	32
6.3.6	Oppgjør	32
6.3.7	Særskilt tilsyn med handel i elsertifikatmarkedet	33
7.	FORHOLDET TIL ANNEN LOVGIVNING	33
7.1	Forholdet til grunnloven	33
7.1.1	Plikten til å erverve elsertifikater	33
7.2	Regnskapslovgivningen	33
7.3	Skatte- og avgiftslovgivningen.....	34
7.4	Konkurslovgivningen.....	34
7.4.1	Motregning i konkurs	35
7.5	Pant i elsertifikater	35
7.6	Tvangsfullbyrdelsesloven	36
7.6.1	Utlegg i elsertifikatkonti	36
7.6.2	Tvangsdekning i elsertifikater	36
8.	FORHOLDET TIL EU/EØS-LOVGIVNINGEN	37
8.1	Notifikasjon av eventuell statsstøtte.....	37
9.	ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER AV LOVFORSLAGET	37
9.1	Konsekvenser for myndighetene	37
9.2	Konsekvenser for private	38
10.	HARMONISERING AV SVENSK OG NORSK LOV	38
11.	REFERANSELISTE	39
12.	MERKNADER TIL DEN ENKELTE BESTEMMELSE I LOVUTKASTET	39
13.	UTKAST TIL LOV OM PLIKTIGE ELSERTIFIKATER OG FORSLAG TIL ENDRING AV ENKELTE LOVER.....	39

HØRINGSNOTAT

OM UTKAST TIL LOV OM PLIKTIGE ELSERTIFIKATER

1. BAKGRUNN OG INNHOLD

1.1 Bakgrunn

I St. meld nr. 9 (2002-2003) *Om innenlands bruk av naturgass mv.* la Olje- og energidepartementet frem tilrådninger om et pliktig sertifikatmarked for fornybar elektrisitet. Departementet var positiv til etablering av et internasjonalt sertifikatmarked, og mente at Norge burde ta del i et slikt marked. Fordelene ved et pliktig sertifikatmarked blir best utnyttet dersom mange land tar del i markedet.

I St.meld. nr. 47 (2003-2004) *Om innovasjonsverksemda for miljøvennlege gasskraftteknologiar mv.* orienterte departementet om arbeidet med å etablere et felles sertifikatmarked med Sverige, og trakk opp rammene for det videre arbeidet med markedet, jf. Innst.S. nr. 167 (2002-2003).

I St.meld. nr. 18 (2003-2004) *Om forsyningssikkerheten for strøm mv.*, var et felles svensk-norsk marked for sertifikater et av de ti hovedtiltakene for å redusere kraftproduksjonens sårbarhet for svikt i nedbøren.

I det følgende vil begrepet "grønne sertifikater" erstattes med "elsertifikater", da dette gir en mer dekkende beskrivelse av ordningen. Begrepet "sertifikat", som i seg selv ikke er presist, benyttes fordi dette er internasjonalt innarbeidet og fordi begrepet harmonerer med betegnelsen i den svenske elsertifikatordningen.

1.2 Innhold

Et pliktig elsertifikatmarked er et tiltak for å øke produksjonen av elektrisitet fra fornybare energikilder. Produsenter av fornybar elektrisitet mottar elsertifikater etter hvor mye de produserer. El-leverandørene blir samtidig pålagt å kjøpe elsertifikater i forhold til sine kraftleveranser. Kostnadene for dette vil igjen bli fordelt på alle eller utvalgte deler av sluttbrukerne av elektrisitet.

Produsentene av fornybar elektrisitet vil dermed få en inntekt fra salg av elsertifikater i tillegg til inntekten fra salg av elektrisitet. Ekstrainntekten fra salget av elsertifikater skal bidra til å gjøre det lønnsomt for utbyggerne å bygge ny fornybar elektrisitetsproduksjon.

I kapittel 2 blir premissene for lovforslaget lagt fram og omtalt, herunder også samarbeidet med Sverige.

I kapittel 3 redegjøres det for vilkårene for å få rett til elsertifikater og andre forhold relatert til tilbudssiden i elsertifikatmarkedet. I kapittel 4 beskrives etterspørselssiden i elsertifikatmarkedet. Dette inkluderer omtale av hvem som må kjøpe elsertifikater og hvor mange elsertifikater som må kjøpes.

Kapittel 5 inneholder en redegjørelse for hvordan elsertifikatordningen skal forvaltes, herunder en beskrivelse av elsertifikatregisteret. Et elsertifikatregister vil lette de forvaltningsmessige oppgavene loven innebærer og vil bidra til en forsvarlig handel med elsertifikater. Elsertifikatordningen inneholder betydelige elementer av offentlig forvaltning. Myndighetene må blant annet godkjenne produksjonsanlegg som skal ha rett til elsertifikater. Det skal også føres kontroll med at elsertifikatplikten oppfylles. Det vil bli utpekt en tilsynsmyndighet som får hovedansvaret for disse oppgavene, med Olje- og energidepartementet som klageinstans.

I kapittel 6 beskrives handelen med elsertifikater, og det redegjøres for hvordan lovforslaget legger til rette for slik handel. Etter lovforslaget vil elsertifikatene være å betrakte som alminnelige omsettelige formuesgoder og ikke som finansielle instrumenter. Enkelte av markedsadferdsreglene i verdipapirhandellovgivningen foreslås imidlertid gitt anvendelse på handel i elsertifikater.

I kapittel 7 redegjøres for forholdet til annen lovgivning. I kapittel 8 beskrives forholdet til EU/EØS-lovgivningen og i kapittel 9 noen administrative konsekvenser av lovforslaget. I kapittel 10 gis en oversikt over hvilke regler i lovforslaget som bør harmoniseres med korresponderende regler i Sverige.

Enkelte juridiske temaer behandles bare i spesialkommentarene. Dette gjelder først og fremst bestemmelsene om erstatning for feil i elsertifikatregisteret, straffebestemmelsene samt reglene om tilsyn og kontroll med elsertifikatordningen.

2. INNLEDNING

2.1 Premissene for lovforslaget

Lovens formål er å bidra til økt produksjon av elektrisitet fra fornybare energikilder. Et pliktig elsertifikatmarked kan være et kostnadseffektivt virkemiddel for å nå et bestemt mål om produksjon av fornybar energi i den forstand at det bidrar til at de ressursene som det er rimeligst å utnytte blir tatt i bruk først. Andre virkemidler for å fremme mer fornybar elektrisitet vil være mer aktuelle dersom det kvantitative målet ikke er sentralt, og hensyn til kostnadskontroll og fleksibilitet er viktige, jf. St.meld. nr. 9, kapittel 15.

Et pliktig elsertifikatmarked vil ha mange av de samme egenskapene som en kombinasjon av en øremerket forbruksavgift på elektrisitet og driftsstøtte til ny elproduksjon basert på fornybare energikilder.

Et elsertifikatmarked vil være et støttesystem som er prinsipielt forskjellig fra dagens støttesystemer. Det vil gi dårlig oversikt og unødvendige kostnader å ha to ulike ordninger for fremme av de samme teknologiene. Et elsertifikatmarked må derfor anses å være et alternativ til dagens virkemidler for de aktuelle teknologiene, jf St.meld. nr. 9 kapittel 14.

Innføring av et felles pliktig elsertifikatmarked i flere land vil bidra til et mer velfungerende marked fordi volumet vil bli større. Men den viktigste gevinsten ved internasjonal handel følger av at de naturgitte forutsetningene for fornybar energiproduksjon er ulike i forskjellige regioner av Europa. Gevinstene ved et internasjonalt system vil bli større jo flere land som slutter seg til. Utviklingen internasjonalt er derfor viktig. Det er naturlig å se på de initiativene som EU-kommisjonen eventuelt vil ta framover på dette området. Regjeringen vil arbeide aktivt for utviklingen av et harmonisert internasjonalt elsertifikatmarked, slik at gevinstene av internasjonal handel blir større. Det kan derfor bli aktuelt å innlemme flere land i elsertifikatordningen med tiden.

Alle rammebetingelsene i elsertifikatmarkedet, inkludert tilbud og etterspørsel, vil være bestemt av lover og forskrifter. Det er lagt stor vekt på å utforme rammebetingelser som gir et velfungerende marked. Videre er det lagt opp til at lovforslaget og elsertifikatordningen skal være enkle å forstå og forholde seg til, og at de foreslåtte lovbestemmelsene skal være mest mulig forutsigbare.

Det er viktig at myndighetene tar stilling til hvilke spilleregler som skal gjelde for markedet allerede fra den dagen det blir etablert, jf også St. meld. nr 9. En avklaring av de sentrale forholdene er viktig informasjon til aktørene i markedet. Det gir en basis for å kunne lage kvalifiserte forventninger om prisen på sertifikater, og om usikkerhet. Følgende elementer er særlig sentrale:

- bestemme hvilken type energiproduksjon som oppfyller kravene til å få omsettbare sertifikater
- bestemme hvem som skal få plikten til å kjøpe elsertifikater
- etablere et register over anlegg som tilfredsstiller kravene, og utstede elsertifikater i henhold til den løpende produksjon
- bestemme hvor lenge eiere av et anlegg skal få tildelt elsertifikater
- bestemme om elsertifikater skal kunne spares eller lånes
- fastsette straffeavgift
- bestemme størrelsen på elsertifikatplikten og hvordan denne skal endres over tid
- etablere et kontrollsystem for blant annet å sikre at kjøpsforpliktelsene overholdes og at brukte elsertifikater inndras.

Disse forholdene er fulgt opp i lovforslaget.

Hensynet til verdiskapingen i Norge, og en god utnyttelse av de fornybare energiresursene er viktig for valget av hvilke energikilder som skal inngå i elsertifikatmarkedet. Dette er grunnen til at departementet baserer seg på en teknologinøytral løsning der all produksjon av fornybar elektrisitet fra anlegg med byggestart etter 1. januar 2004 skal være elsertifikatberettiget.

Med utgangspunkt i drøftingene i St.meld. nr. 9 kapittel 14.2 og 15.5 er det ikke foreslått å inkludere varme i elsertifikatordningen. Varmemarkedet er vesentlig mer sammensatt enn elektrisitetsmarkedet. Det vil være betydelige måle- og kontrollproblemer knyttet til en sertifikatordning for varme. Det gjør at det ikke er mulig å etablere et like kostnadseffektivt og enkelt system som for elektrisitet. Et sertifikatmarked som omfatter varme vil heller ikke være forenlig med et internasjonalt sertifikatmarked for fornybar elektrisitet.

I lovforslaget er det lagt opp til at el-leverandørene skal være elsertifikatpliktige. En kan tenke seg ulike løsninger for hvordan kostnadene kan fordeles på sluttbrukerne. I lovforslaget er det presentert to løsninger. I det ene alternativet er det foreslått at kostnadene fordeles på alle forbrukere i henhold til kraftforbruket. I det andre alternativet er det foreslått at områder som har fritak for elavgift eller redusert sats unntas (det vil primært si industrien). Det endelige valget på dette området er ikke avgjørende for om elsertifikatmarkedet vil kunne fungere.

De økonomiske konsekvensene vil blant annet være svært avhengige av hvor mye ny fornybar elektrisitetsproduksjon elsertifikatmarkedet skal bidra til å finansiere. I lovforslaget legges det opp til å lovfeste et ambisjonsnivå for hvor mye elektrisitetsproduksjon elsertifikatmarkedet skal bidra til å finansiere. Dette ambisjonsnivået er ikke fastsatt i lovforslaget. Departementet vil foreslå et ambisjonsnivå i odelstingsproposisjonen som planlegges fremlagt våren 2005.

Parallelt med høringsprosessen gjennomfører departementet en nærmere utredning av økonomiske konsekvenser av et elsertifikatmarked. Dette arbeidet vil sammen med høringsmerknadene være viktig for det videre arbeidet med saken.

Elsertifikatmarkedet bør være langsiktig for å begrense investeringsrisikoen og unngå unødvendig høye elsertifikatpriser. I lovforslaget er det derfor lagt opp til at hver produsent kan få inntekter fra elsertifikater i 10 år og til å trappe opp elsertifikatkvote over en 10-års periode. Etter denne opptrappingsperioden er det lovteknisk lagt til grunn at elsertifikatkvote trappes ned over en ny 10-års periode. Dette må betraktes som en minimumsløsning for å nå det ambisjonsnivå som fastsettes.

Det er lagt til grunn at aktørene i markedet selv bidrar til at det blir etablert en organisert markeds plass dersom det er ønske om det. Lovforslaget søker imidlertid å legge til rette for

effektiv handel med elsertifikater og å sikre tilsyn med markedet. Det er lagt opp til å benytte eksisterende lover for å regulere handelen med elsertifikater, jf. punkt 6.3.4.

Det må også føres overordnet tilsyn med selve elsertifikatordningen. Olje- og energidepartementet ba i brev av 7. juli 2003 NVE om å forberede seg på å være tilsynsmyndighet for elsertifikatordningen i Norge. NVE ble også bedt om å trekke Statnett inn i vurderingen av et avregningssystem for elsertifikatordningen. I lovforslaget trekkes det opp en nærmere ansvarsfordeling mellom tilsyn og kontofører.

Etableringen av et felles marked forutsetter at elsertifikatplikt i Sverige kan oppfylles ved hjelp av norske elsertifikater og omvendt. Det må gis uttrykkelige bestemmelser om dette i begge land. En rekke forhold må harmoniseres på norsk og svensk side for at markedet skal fungere etter hensikten, jf. kapittel 10.

Vedlagte lovforslag avviker i sin form noe fra den svenske elsertifikatloven. Dette skyldes i hovedsak forskjellig lovgivningstradisjon. Innholdsmessig ligger forslag til lov om elsertifikater nær det svenske, men det gjenstår fortsatt en del avklaringer mellom landene. Det foregår et omfattende samarbeid med svenske myndigheter for å legge til rette for et felles elsertifikatmarked. Hensynet til harmoniserte regler kan tilsi at lovforslaget her må endres på enkelte punkter senere.

Det er lagt opp til at lov om elsertifikater først trer i kraft når de nødvendige avklaringene med Sverige er gjort. Et rent norsk elsertifikatmarked vil trolig ha for liten likviditet til å kunne fungere tilfredsstillende, jf. St.meld. nr. 9 kapittel 14.2.

På bakgrunn av at det gjenstår ytterligere avklaringer i forhold til Sverige er det foreslått å etablere det lovmessige grunnlaget for opprettelsen av et svensk-norsk elsertifikatmarked ved hjelp av en forskriftshjemmel. De nærmere regler for praktisk gjennomføring av et felles marked kan dermed gis i forskrift.

Lovforslaget legger opp til at elsertifikatordningen skal være i funksjon per 1. januar 2006. Dersom elsertifikatordningen settes i funksjon på et senere tidspunkt, kan det være nødvendig å justere noen av lovbestemmelsene.

2.2 Gjeldende rett

I norsk rett finnes det i dag ingen direkte paralleller til et pliktig elsertifikatmarked. Visse likhetstrekk finnes i forslag til lov om kvotehandel med klimagasser, jf. punkt 2.4. I begge tilfellene dreier det seg om et lovpålagt marked i den forstand at markedene ikke ville etablert seg selv, men at behov og etterspørsel er skapt via myndighetenes pålegg.

2.3 Elsertifikatmarkeder i andre land

Det er etablert eller er under etablering elsertifikatmarkeder i en del land og områder. Ordningene er til dels av nokså ulik karakter. Ordninger som kan sammenlignes med det svenske elsertifikatmarkedet har en i England og Wales, Australia og Texas. Ordningene har til felles at all ny utbygging av fornybar elektrisitet omfattes, samt at ordningene tar sikte på å være langsiktige. I England og Wales skal 10 prosent av all solgt elektrisk kraft komme fra fornybare energikilder innen 2010. Markedet ble opprettet 1. april 2002 og kvotene er fastsatt for 25 år. I Australia ble markedet innført i 2001 og målet er 9,5 TWh fornybar elektrisitetsproduksjon innen 2010. Her er kvotene fastsatt for 20 år. Texas har et lavere ambisjonsnivå, med et mål om 2000 MW ny produksjonskapasitet innen 1. januar 2009. Dette markedet ble opprettet i 2001, og kvotene er fastsatt for 19 år.

2.4 Forholdet til andre sertifikat- eller kvoteordninger

"Grønne sertifikater" utstedes også under det såkalte RECS-systemet. RECS står for Renewable Energy Certificate System og er en frivillig europeisk sertifikatordning for fornybar elektrisitet etablert av blant annet europeiske kraftselskaper. Formålet med ordningen er å utarbeide en felles europeisk plattform for sertifisering og handel med elektrisitet fra fornybare energikilder. Sertifikater utstedt under RECS-systemet har ingen verdi eller funksjon i forhold til foreliggende lovforslag.

Regjeringen la 5. november frem Ot.prp. nr. 13 (2004-2005) *Om lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser* (klimakvoteloven). Formålet med loven er å innføre et system for kvotehandel med klimagasser som et nytt virkemiddel i klimapolitikken fra 2005. Forslag til lov om elsertifikater er uavhengig av nevnte lovforslag. Forholdet mellom et elsertifikatmarked og et marked for kvotehandel med klimagasser er nærmere omtalt i St.meld. nr. 47 punkt 9.5.

EU arbeider for å koordinere satsingen på fornybare energikilder. EUs direktiv om fremme av elektrisitet produsert fra fornybare energikilder i det indre energimarkedet, *Directive 2001/77/EC on the promotion of electricity produced from renewable energy sources in the internal electricity market* (Fornybardirektivet), ble vedtatt 27. september 2001, jf. St.meld. nr. 47 kapittel 9.2.3. Fornybardirektivet vil bli implementert i norsk rett. Implementeringen vil innebære at det etableres en ordning som gir produsenter av fornybar elektrisitet rett til å få utstedt en opprinnelsesgaranti, som garanterer kraftens opphav. Opprinnelsesgarantier og elsertifikater er to atskilte ordninger. Bare elsertifikater kan benyttes til å oppfylle elsertifikatplikten i henhold til lovforslaget.

Ved implementering av fornybardirektivet må det blant annet vurderes hvorvidt et elsertifikat skal kunne veksles inn i eller byttes til en opprinnelsesgaranti. Vedlagte lovforslag inneholder en forskriftshjemmel som gir grunnlag for å regulere dette nærmere.

3. RETT TIL ELSERTIFIKATER

3.1 Innledning

I forslaget til hvilke typer elektrisitetsproduksjon som skal være elsertifikatberettiget er det lagt særlig vekt på to hensyn. At utformingen ikke

- reduserer grunnlaget for verdiskaping i Norge
- motiverer til dårlig utnyttelse av verdifulle naturressurser

På denne bakgrunn er det lagt opp til en teknologinøytral elsertifikatordning i det foreliggende lovforslaget. De viktigste vilkårene for at et anlegg skal få elsertifikater er at det produserer elektrisitet basert på fornybare energikilder, hadde byggestart etter 1. januar 2004, og er knyttet til nettet, jf. lovforslagets §§ 6 og 7, samt merknadene til bestemmelsene.

Det er ikke lagt opp til ytterligere individuelle vurderinger av anleggene. Slike vurderinger vil ødelegge noen av de gode egenskapene ved et elsertifikatmarked og øke de administrative kostnadene. For investor vil usikkerheten om utfallet av den individuelle behandlingen redusere lønnsomheten ved prosjektet.

Det innebærer blant annet at alle relevante miljøvurderinger må gjøres i konsesjonsbehandlingen. Det er tilstrekkelig å søke om godkjenning for tildeling av elsertifikater etter reglene i loven om elsertifikater og tilhørende forskrifter når konsesjonen er gitt. Det er heller ikke lagt opp til å tilpasse elsertifikattildelingen ut fra at kostnadene er forskjellige i de ulike prosjektene. Det er en sentral egenskap ved en elsertifikatordning at alle elsertifikatberettigede anlegg får like mye støtte uavhengig av støttebehov.

Departementet har vurdert om visse anlegg med byggestart før 1. januar 2004 også bør kunne tildeles sertifikater. Utstedelse av elsertifikater til slike produksjonsanlegg vil imidlertid ikke bidra til å oppfylle lovforslagets formål om å øke produksjonen av fornybar elektrisitet. Disse anleggene ble bygd ut fra de lønnsomhetsvurderinger som ble lagt til grunn under daværende rammevilkår, med den risiko dette innebar. Det er derfor ikke lagt opp til å utstede sertifikater til anlegg med byggestart før 1. januar 2004. For anlegg som har vært ute av drift, og for opprusting og utvidelse vises det til punkt 3.5 og 3.6.

I Sverige tildeles en del eldre produksjonsanlegg elsertifikater. Sverige faset imidlertid ut tidligere etablerte driftsstøtteordninger ved innføringen av sin elsertifikatordning. Mange anlegg som dermed mistet støtte de tidligere var berettiget til, omfattes nå av elsertifikatsystemet. Norge har i svært begrenset grad hatt slike driftsstøtteordninger og er ikke avhengig av å konvertere støtteordninger inn i elsertifikatmarkedet.

3.2 Elsertifikatberettigede energikilder

3.2.1 Fornybare energikilder

Med fornybare energikilder menes ikke-fossile energikilder som blant annet vannkraft, vindkraft, solenergi, havenergi, bioenergi og geotermisk energi. Det kan ikke utelukkes at andre energikilder kan bli aktuelle i den perioden ordningen vil være i funksjon, og oppregningen i lovforslagets § 6 er derfor ikke uttømmende. Dette åpner for at energikilder eller teknologier som ikke er eksplisitt nevnt i lovforslaget vil være elsertifikatberettigede.

Lovforslaget følger i brede trekk definisjonen av fornybare energikilder i Fornybardirektivet. I den svenske lovproposisjonen om elsertifikater (2002/03:40) er det signalisert at Fornybardirektivet også der vil anses retningsgivende for hvilke energikilder som vil være elsertifikatberettigede. På denne måten legges det til rette for at de elsertifikatberettigede energikildene vil være de samme i Norge og Sverige.

Vesentlige ulikheter i Norge og Sverige med hensyn til hvilke energikilder som skal gi rett til elsertifikater vil føre til at man ikke får utnyttet effektivt landenes energikilder. Det er ulikhetene i naturgrunnlaget som skaper gevinster ved å etablere et internasjonalt samarbeid om satsingen på fornybar elektrisitet. For Norges del er det viktig at avgrensingen av sertifikatberettiget produksjon ikke blir særlig smalere enn i Sverige fordi vi da i større grad vil finansiere utbygging av fornybar produksjon i Sverige. En slik smal avgrensning i Norge vil også gi høyere import av kraft.

Ved å bygge på Fornybardirektivets definisjon av fornybar energi, legges det videre til rette for at også andre land kan integreres i ordningen.

3.2.2 Særlig om vannkraft

Det har kommet ulike forslag om fastsettelse av en øvre grense for installert effekt for vannkraften. Dette har blant annet vært begrunnet med at bygging av store anlegg innebærer betydelige inngrep i naturen.

Departementet er enig i at det er viktig å ivareta hensynet til miljø ved vassdragsutbygginger. Departementet vil peke på at en MW-grense for vannkraftanlegg som skal få sertifikater ikke vil fungere godt som en indikator for hvor miljøvennlig anlegg er. Miljøulempene ved prosjektene er individuelle og må behandles deretter. I dag ivaretas hensynet til miljø ved vassdragsutbyggingen gjennom konsesjonsbehandlingen. Prosjektene gjennomgår derfor en omfattende konsesjonsprosess der vurderingene av miljøkonsekvenser er svært sentrale. Etter departementets vurdering bør vurderingene av om hensynet til miljø tilsier at et prosjekt skal gjennomføres gjøres i forbindelse med den individuelle konsesjonsbehandlingen.

En særlig uheldig side ved å innføre en MW-grense er at den vil bli avgjørende for hvilke typer anlegg som blir bygd. Kunstige tilpasninger av de fysiske anleggene som følge av organiseringen av sertifikatmarkedet vil gi varige tap. En grense for hvor stor installert effekt et anlegg skal kunne ha, vil gi sterke insentiv til å stykke opp utbyggingen i flere mindre og mer kostnadskrevenende prosjekter. Av hensyn til økonomi og miljø er det viktig at en velger de mest effektive utbyggingsløsningene, jf også St.meld. nr. 47 kapittel 9.2.2.

Det vises også til at hensynet til verdiskaping tilsier at Norge ikke har en smalere avgrensing av sertifikatberettiget produksjon enn Sverige der all ny vannkraft blir sertifikatberettiget, jf avsnitt 3.2.1.

Det er ikke satt noen grenser for hvor store produksjonsanleggene kan være i lovforslaget.

3.2.3 Særlig om vindkraft

For vindkraftverk som har mottatt investeringsstøtte og ble bygget etter 1. januar 2004 gjelder særskilte regler. Disse anleggene vil kun få rett til elsertifikater dersom de betaler tilbake investeringsstøtten de har mottatt. Hensikten er å unngå at enkelte anlegg får støtte fra to ordninger. Det vises til drøftingene av overgangsordninger i St.meld. nr. 47 avsnitt 9.4. Som det fremgår der, er det vanskelig å se grunner til at de som har fått investeringsstøtte skal få delta i elsertifikatmarkedet dersom de ønsker å beholde investeringsstøtten.

Nærmere regler for tilbakebetaling av investeringsstøtte vil bli gitt i forskrift.

3.2.4 Særlig om bioenergi

Lovforslaget innebærer at elektrisitetsproduksjon basert på biobrensler i utgangspunktet vil få rett til elsertifikater. For bioenergi vil det imidlertid bli stilt enkelte tilleggsvilkår i forskrift. Forskriftene skal reflektere at det kun er elektrisitet basert på ikke-fossile materialer av biologisk opprinnelse som er biologisk nedbrytbare, som vil være elsertifikatberettiget. Tilsvarende krav er stilt i den svenske lovgivningen. Nærmere bestemmelser om forbrenning av blandingsmateriale vil bli gitt i forskrift.

3.3 Andre energikilder

Lovforslaget gir ikke elektrisitetsproduksjon basert på energigjenvinning rett til elsertifikater. Det er vurdert om slik elektrisitetsproduksjon bør få sertifikater, jf. omtale i St.meld. nr. 47. Energigjenvinning kan imidlertid vanskelig sies å falle inn under definisjonen av fornybare energikilder i Fornybardirektivet. Energigjenvinning er heller ikke inkludert i den svenske ordningen.

Torv er per i dag inkludert i den svenske elsertifikatorordningen. Torv inngår imidlertid ikke blant de energikilder som har rett til elsertifikater etter lovforslaget. Torv anses heller ikke

som en fornybar energikilde under Fornybardirektivet. Norge har ikke elproduksjon basert på torv i dag.

3.4 Krav til nettilknytning

I lovforslaget er nettilknytning et vilkår for å få tildelt elsertifikater. Bakgrunnen for denne bestemmelsen er at produksjon i anlegg som er knyttet til nettet blir målt etter bestemmelsene i energiloven § 4-3 med tilhørende forskrift. Dette er et viktig grunnlag for å kunne tildele elsertifikater basert på verifiserbare data. De aller fleste produsenter har nettilknytning, og det eksisterer gode rutiner for måling og kontroll med hva som mates inn i nettet.

Lovforslaget gir tilsynsmyndigheten mulighet til å dispensere fra kravet om nettilknytning etter søknad fra innehaver av anlegg som ellers kvalifiserer til anleggsgodkjenning. Dispensasjonshjemmelen skal bidra til at formålstjenlige prosjekter uten nettilknytning gis den støtten elsertifikater innebærer. Når dispensasjon gis, vil det bli stilt krav til forsvarlig måling av produksjon og verifisering av måledata. I de tilfellene øvrige vilkår for anleggsgodkjenning er oppfylt, skal dispensasjon normalt gis. Dispensasjonsadgangen er nærmere omtalt i spesialkommentarene til § 7 i lovforslaget.

3.5 Oppstart av produksjonsanlegg som har vært ute av drift

Ut fra lovens formål vil oppstart av produksjonsanlegg som har vært ute av drift være gunstig. Dette kan være anlegg som ikke har vært tilstrekkelig lønnsomme, men som vurderes å være drivverdige når det tas hensyn til inntekt fra salg av elsertifikater. Taktiske tilpasninger ved at anlegg nedlegges for så å settes i drift igjen, vil det imidlertid være viktig å unngå.

Det er foreslått at oppstart av anlegg som har vært ute av drift vil gi rett til elsertifikater. Anlegg som ble tatt ut av drift etter det ble kjent at man vurderte et marked for elsertifikater, det vil si 1. januar 2003, må imidlertid ha vært ute av drift i minimum 5 år for å kunne få rett til elsertifikater når de igjen settes i drift.

Femårsregelen kan ramme enkelte anlegg som har vært ute av drift uten at dette skyldes taktiske tilpasninger til systemet. Departementet har imidlertid lagt vekt på at ordningen skal være enkel å administrere og forholdsvis enkel å sette seg inn i for potensielle investorer.

For produksjonsanlegg som er tatt ut av drift før 1. januar 2003 er mulige taktiske tilpasninger til elsertifikatordningen ikke relevant. For slike anlegg gjelder ingen femårsbegrensning.

3.6 Opprustning og utvidelse

Opprustning og utvidelse av eksisterende produksjonsanlegg vil bidra til å øke produksjonen av elektrisitet fra fornybare energikilder. Dette gjelder særlig vannkraftanlegg, men kan være aktuelt også innenfor andre teknologier. I tråd med lovens formål gir således både opprustning og utvidelse rett til elsertifikater etter lovforslaget. Begge deler representerer ny fornybar produksjon selv om produksjonen ikke kommer fra nye anlegg. De nærmere regler for dokumentasjon og beregning av økt produksjon vil bli gitt i forskrift.

Å erstatte et eksisterende anlegg med et nytt anlegg vil også regnes som opprustning og utvidelse som gir rett til elsertifikater for så vidt gjelder produksjonsøkningen.

De nærmere regler for dette vil også bli gitt i forskrift. Se for øvrig spesialkommentarene til § 7 i lovforslaget.

3.7 Tildelingsperiode

I lovutkastet er det foreslått at hvert elsertifikatberettiget produksjonsanlegg skal få tildelt elsertifikater i en periode på 10 år. Lovforslaget bygger på en forutsetning om at svensk lov vil gis et tilsvarende innhold. Avvik på dette punktet vil være konkurransevridende. Dersom Norge har kortere tildelingsperiode enn Sverige vil Norge få mindre investeringer og lavere verdiskaping enn om tildelingsperioden er lik.

Det er lagt opp til at de anleggene som kommer i drift sent skal ha muligheter til å få sertifikater i like mange år som de som kommer inn tidlig. Tildelingsperioden på 10 år er derfor harmonisert med perioden for fastsettelse av elsertifikatkvoten, jf. kapittel 4.4 og 4.5.

En inntektsstrøm i en tilstrekkelig lang periode er nødvendig for å skape investeringsvilje, og en tildelingsperiode på 10 år antas å ivareta dette hensynet. Dersom elsertifikatprisen varierer over tid vil en tildelingsperiode på 10 år også begrense investors risiko.

3.8 Elsertifikatenes levetid

Det er ikke satt noen tidsbegrensning på elsertifikatenes levetid. Elsertifikatene kan med andre ord "spares", slik at et elsertifikat kan brukes til å oppfylle elsertifikatplikten i et hvilket som helst år. Også etter den svenske elsertifikatloven har elsertifikatene ubegrenset levetid. Etter lovens opphør har elsertifikatene ikke lenger noen verdi eller funksjon, jf. lovforslagets § 4.

Fastsetting av en begrenset levetid for elsertifikatene vil gjøre tilbudet av elsertifikater i markedet mer følsomt for årlige svingninger i kraftproduksjonen. Det er viktig å sikre en viss fleksibilitet på tilbudssiden for å sikre at markedet fungerer etter hensikten.

4. ELSERTIFIKATPLIKTEN

4.1 Innledning

I dette kapitlet blir det redegjort for sentrale elementer i lovforslagets løsninger for etablering av en etterspørselsside i elsertifikatmarkedet. Det er lagt vekt på å skape etterspørsel etter sertifikater over en lengre periode for å sikre utbygging av nye anlegg. For investorene vil et langsiktig sertifikatmarked være med på å redusere usikkerheten knyttet til investeringene.

Lovforslaget er gitt en langsiktig, men begrenset, varighet frem til 2025. Ambisjonsnivået for samlet produksjonsøkning vil etter planen være nådd i 2015, men ordningen må fortsette til 2024 for å sikre at de siste anleggene som blir bygd kan få inntekter fra elsertifikater i 10 år, jf. punkt 3.8, 4.4 og 4.5.

Følgende definisjoner er nyttige i omtalen av de nødvendige bestemmelsene om etterspørselen etter elsertifikater:

- "Elsertifikatplikt" er en plikt til å 1. april hvert år inneha et visst antall elsertifikater.
- "Elsertifikatpliktige" er de som er pålagt elsertifikatplikt.
- "Ambisjonsnivå" angir hvor stor produksjonsøkning, målt i TWh, elsertifikatordningen skal bidra til å finansiere totalt.
- "Elsertifikatkvote" er elsertifikatpliktens totale omfang for alle elsertifikatpliktige i det enkelte år, angitt i TWh. Elsertifikatkvoten angir dermed hvor mye fornybar elektrisitet som elsertifikatordningen skal bidra til å finansiere i det enkelte år.
- "Beregningsrelevante el-leveranser" er de el-leveransene som utløser elsertifikatplikt, og som de elsertifikatpliktige må inneha elsertifikater for.

4.2 De elsertifikatpliktige

Lovforslaget legger elsertifikatplikt på enhver som leverer elektrisitet over nett til sluttbruker. Dette innebærer at el-leverandører, herunder produsenter som leverer elektrisitet direkte til sluttbruker, vil være elsertifikatpliktige.

Det forutsettes at el-leverandørene baserer seg på at sluttbrukerprisen på elektrisitet skal dekke utgiftene til kjøp av elsertifikater. Sluttkunden kan da forholde seg til en totalpris for strøm og elsertifikater, og trenger ikke i utgangspunktet en spesifisering av sertifikatkostnaden. Det antas at det er tilstrekkelig konkurranse i engrosmarkedet for elsertifikater, og i sluttbrukermarkedet for elektrisitet der kundene kan velge bort leverandører som tilbyr for høy totalpris. Dette vil bidra til å begrense prispåslag på sertifikater i omsetningsleddet.

En ulempe ved å legge elsertifikatplikten på el-leverandør kan være at sluttbruker ikke automatisk blir gjort oppmerksom på at en del av strømutgiftene går til å støtte fornybar

produksjon. I lovforslaget foreslås dette løst ved å gi plikt for el-leverandører til å gi generell informasjon om elsertifikatsystemet på strømregningen, inkludert elsertifikatkvoten for det aktuelle år.

4.3 Nærmere om ambisjonsnivået

Lovforslaget forutsetter at blir satt et mål, målt i TWh, for hvor stor produksjonsøkning elsertifikatsystemet skal bidra til å finansiere totalt. Dette målet kalles ambisjonsnivået og vil etter planen bli nådd i 2015. Det vil bli lagt fram et forslag om ambisjonsnivået i odelstingsproposisjonen våren 2005.

Departementet gjør oppmerksom på at det ambisjonsnivået som blir satt i Norge ikke påvirker hvordan produksjonsøkningen fordeler seg i Norge og Sverige. Summen av landenes ambisjoner viser den felles satsingen på fornybar elproduksjon. Det enkelte landets ambisjon er bare et uttrykk for hvor mye ny fornybar produksjon landet ønsker å finansiere. Hvor stor økning av fornybar produksjon det blir i hvert land avhenger i stor grad av produksjonskostnader, konsesjonskrav og hvor mange produksjonstyper ordningen skal omfatte i hvert land. De to landene må likevel avklare ambisjonsnivåene slik at det totale ambisjonsnivået blir akseptabelt for begge parter.

4.4 Årlige elsertifikatkvoter

Det skal fastsettes en elsertifikatkvote for hvert år og denne vil være bestemmende for hvor stor etterspørselen etter elsertifikater vil være. Elsertifikatkvoten vil være høyest i 2015.

I lovforslaget er det lagt opp til at elsertifikatkvotene for hvert enkelt år skal fastsettes i forskrift, jf. § 16 første og andre ledd. Forskriften skal minst angi elsertifikatkvotene til og med 2015. For perioden etter 2015 skal elsertifikatkvotene fastsettes slik at det opprettholdes etterspørsel etter elsertifikater fra de produksjonsanlegg som etableres før 2016. Ved fastsettelsen av elsertifikatkvoter skal det blant annet legges vekt på lovens formål, behovet for forutsigbare rammebetingelser for de som etter denne loven berøres av elsertifikatkvotene og de praktiske begrensingene i muligheten for å øke produksjonen av elektrisitet fra fornybare energikilder.

Elsertifikatkvotene kan fastsettes som en prosent av de såkalte beregningsrelevante el-leveransene, eller i TWh. I Sverige er elsertifikatkvotene satt som en andel av de beregningsrelevante elektrisitetsleveransene. Etterspørselen etter sertifikater vil da bli avhengig av forbruket hos de kundene som omfattes av loven. Investorene kan ikke med sikkerhet vite hvor stor etterspørselen vil være i det enkelte år, siden forbruket kan variere blant annet på grunn av temperaturforhold. De elsertifikatpliktige vil imidlertid vite med sikkerhet hvor stor andel av deres el-leveranser de må kjøpe elsertifikater for. Det vil bli enklere å planlegge innkjøpene av elsertifikat i forhold til en ordning der elsertifikatkvotene er i TWh.

Dersom elsertifikatkvoten fastsettes i TWh vil investorene vite nøyaktig hvor stor etterspørselen etter sertifikater vil være fram til 2015. På den annen side vil de elsertifikatpliktige måtte dekke opp en høyere andel av el-leveransene med sertifikater dersom forbruket av elektrisitet blir lavt et år.

Det er ikke noe i veien for et godt fungerende felles marked selv om landene skulle velge ulik tilnærming på dette punktet. Departementet vil fram til framleggelsen av en odelstingsproposisjon våren 2005 vurdere nærmere hvordan dette bør løses i Norge. I dette lovforslaget er imidlertid bare en ordning der elsertifikatkvotene fastsettes i TWh beskrevet.

El-leverandørene må ha et utgangspunkt for å beregne hvor mange elsertifikater de skal anskaffe i det enkelte år. Dersom elsertifikatkvoten fastsettes i TWh må den derfor omregnes til en prosentstørrelse som angir hvor stor del av de beregningsrelevante leveransene som skal dekkes opp med sertifikater. Tilsynsmyndigheten skal gi et foreløpig anslag på dette forholdstallet i januar hvert år. Det endelige forholdstallet for foregående år offentliggjøres også i januar hvert år. For å oppfylle elsertifikatplikten i det enkelte år er det adgang til å handle fram til 1. april året etter slik at det vil være god tid til å gjøre justeringshandel før elsertifikatplikten skal være oppfylt.

Et eksempel kan være klargjørende: En elsertifikatkvote på 2 TWh og et totalt beregningsrelevant elektrisitetsforbruk på 80 TWh, vil innebære en plikt til å skaffe elsertifikater tilsvarende 2,5 prosent av forbruket ($2 \text{ TWh} / 80 \text{ TWh} = 0,025$). Den enkelte sertifikatpliktige må da handle elsertifikater tilsvarende 2,5 prosent av sine beregningsrelevante elektrisitetsleveranser. Elsertifikatene er pålydende 1 MWh. En leverandør med 1000 MWh beregningsrelevante leveranser, plikter følgelig å anskaffe 25 elsertifikater.

4.5 Elsertifikatkvotenes utvikling over tid

Elsertifikatkvotene skal fastsettes i forskrift. Ved fastsettelse av elsertifikatkvotene er det viktig å være oppmerksom på de praktiske mulighetene for å få fram ny fysisk produksjon på kort og lang sikt, jf. også punkt 9.3.1 i St.meld. nr. 47.

4.5.1 Opptrapping av elsertifikatkvotene

Den nye elektrisitetsproduksjonen som elsertifikatmarkedet skal bidra til å finansiere, må komme inn over flere år. Dette har sammenheng med at produksjonsanlegg tar lang tid å planlegge, konsesjonsbehandle og bygge. En rask opptrapping av elsertifikatkvotene med store skift i etterspørselen hvert år, vil gi høyere priser enn ved en lengre opptrappingsperiode. I verste fall risikerer man å ikke få markedsklarering. Lovforslaget legger opp til at elsertifikatkvotene trappes opp over en periode på ti år.

Elsertifikater vil i perioden 2006 til 2008 i praksis komme fra anlegg som allerede har konsesjon eller har kommet langt i konsesjonsprosessen, men som ikke er bygd. Dette må ligge til grunn for fastsettelse av elsertifikatkvoten de første årene. Dersom det ikke tas hensyn til hva som i praksis kan komme av nye produksjonsanlegg på kort sikt, kan dette gi urimelige kortsiktige prisutslag i et felles svensk-norsk elsertifikatmarked. Etterspørselen etter sertifikater, og den forventede tilgangen av ny kapasitet i Sverige er like viktig i disse avveiningene.

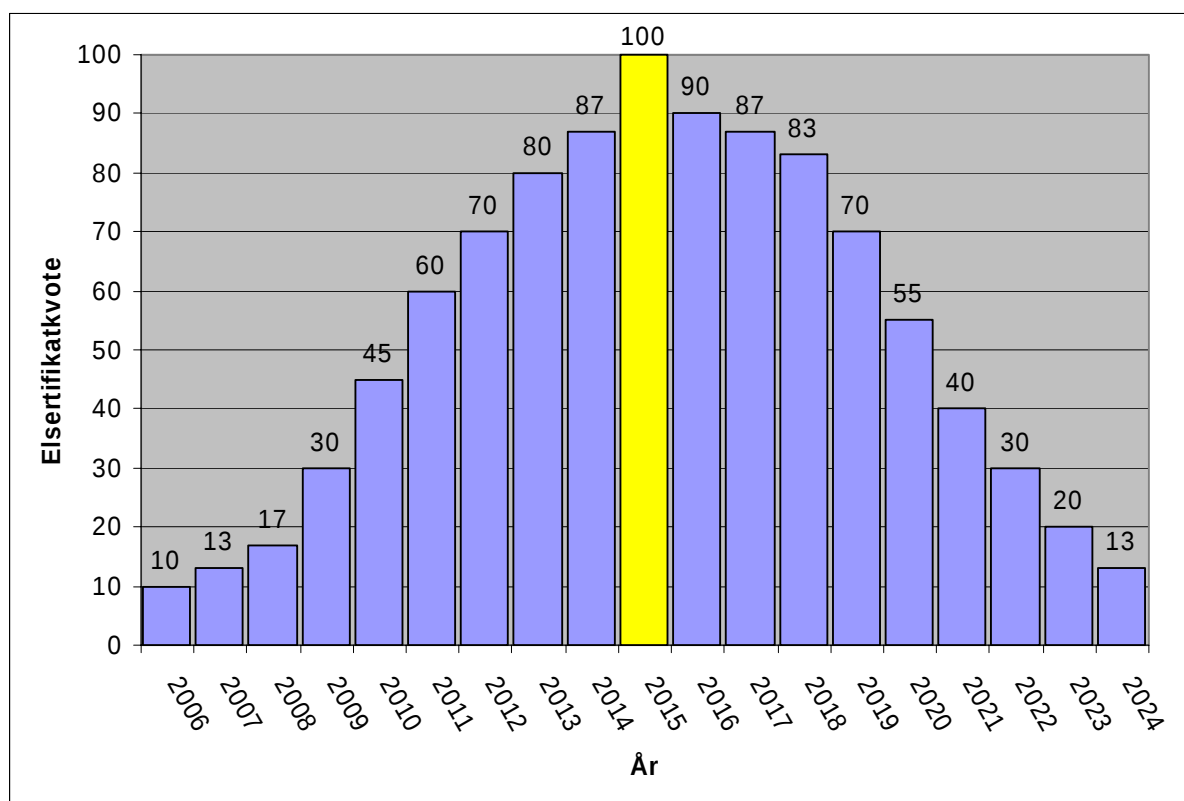
Etter 2009 antas det at investorene har lagt nye planer som en direkte følge av etableringen av elsertifikatmarkedet. Det er rimelig å legge til grunn at nye konsesjonssøknader da er ferdig behandlet og nye anlegg etter hvert blir bygget. Fra 2009 legges det derfor til grunn at fastsettelsen av elsertifikatkvotene kan finne sted på et friere grunnlag.

4.5.2 Nedtrapping av elsertifikatkvotene

Fra 2016 til og med 2024 er det lovteknisk lagt opp til at elsertifikatkvotene trappes ned. Denne nedtrappingen skal gjenspeile opptrappingen av elsertifikatkvotene. På denne måten vil etterspørselen etter elsertifikater opprettholdes i hele tildelingsperioden på 10 år for alle anlegg som får anleggsgodkjennelse, også de som blir godkjent sist. Elsertifikater vil ikke bli utstedt etter 31. mars 2025.

Flere løsninger kan tenkes for fastsettelsen av elsertifikatkvotene etter 2015. Den valgte løsningen er å betrakte som en minimumsløsning for å nå det ambisjonsnivået som fastsettes. Hvis det er ønskelig å fortsette satsingen på fornybar elektrisitet etter 2015 kan elsertifikatkvotene fastsettes til et nivå over det som er angitt for nedtrappingen. Varigheten til elsertifikatorordningen vil da måtte forlenges for å reflektere den videre satsingen.

En illustrasjon av opptrapping og nedtrapping av elsertifikatkvotene slik det er lagt opp til i lovforslaget er gitt i figur 4.1. Opptrappingen foregår mellom år 1 og år 10, mens nedtrappingen foregår mellom år 10 og år 19. Søylen for år 10 representerer den elsertifikatkvoten som er på nivå med ambisjonsnivået, jf. punkt 4.3. Vi ser at reduksjonen i elsertifikatkvoten fra år 10 til år 11 er like stor som kvoten i år 1. Det følger av at de første elsertifikatberettigede anleggene da går ut av elsertifikatorordningen etter å ha solgt sertifikater i 10 år. Et tilsvarende resonnement gjelder for nedtrappingen for de senere årene. Departementet understreker at dette kun er en illustrasjon og at tallene ikke har sammenheng med de faktiske kvotene.

Figur 4.1 Illustrasjon av opptrapping og nedtrapping av elsertifikatkvoter.

4.5.3 Evaluering av elsertifikatmarkedet

Departementet legger opp til at elsertifikatmarkedet, herunder fastsettelsen av elsertifikatkvotene, skal kunne evalueres ved behov. Den faktiske utviklingen kan komme til å skape enkelte justeringsbehov for å sikre markedsfunksjonen. Dette vil være i markedets interesse. Dersom det viser seg å være nødvendig å gjøre justeringer, skal det legges stor vekt på markedsaktørenes behov for forutsigbare rammevilkår.

I en eventuell evaluering av elsertifikatordningen er det viktig å være oppmerksom på at muligheten for å nå det totale ambisjonsnivået i faktisk produksjonsøkning kan begrenses av flere faktorer, blant annet behandling av konsesjonssøknader og utbyggingsprosessen, på både norsk og svensk side, jf. punkt 2.1.

Departementet tar sikte på å gjøre en grundigere vurdering av elsertifikatmarkedet før 2016, når nedtrappingen av elsertifikatkvotene starter. Det kan da være aktuelt å ta stilling til elsertifikatmarkedets videre funksjon, jf. punkt 4.5.2. Det vil være mulig å utvide ordningen ved å øke ambisjonsnivået for elsertifikatmarkedet og sette høyere elsertifikatkvoter. Dette vil i så fall kreve lovendring. Dersom et slikt initiativ ikke tas, vil nedtrappingen av kvotene foretas som angitt i punkt 4.5.2.

4.6 Beregningsrelevante elektrisitetsleveranser

Som pekt på i punkt 4.2 er det i lovforslaget lagt opp til at el-leverandørene skal være elsertifikatpliktige. El-leverandørene vil imidlertid fordele de økte kostnadene på sluttbrukerne av elektrisitet. Lovforslaget inneholder bestemmelser om hvilke sluttbrukeres elforbruk som skal forutsette kjøp av elsertifikater.

Beregningsrelevante el-leveranser er el-leveransene som de elsertifikatpliktige må inneha elsertifikater for. Dersom el-leveransene til enkelte grupper ikke gjøres beregningsrelevante, vil belastningen bli høyere for øvrige grupper.

Det er i lovforslaget lagt fram to ulike alternativer for hvilke el-leveranser som skal inngå ved beregning av elsertifikatpliktens omfang, jf. lovforslagets § 17.

I alternativ 1 er det lagt til grunn at alle elektrisitetsleveranser er beregningsrelevante.

I alternativ 2 er det lagt til grunn at det gjøres unntak for en del områder med hensyn til hvilke elektrisitetsleveranser som er beregningsrelevante. I dette alternativet unntas elektrisitetsleveranser som har redusert elavgift etter forskrift om særavgifter § 3-12-4. Dette omfatter også industri som har fullt fritak for elavgift etter forskrift om særavgifter § 3-12-10 og § 3-12-11. Elektrisitet levert til bruk i administrasjonsbygg for foretak som faller inn under unntaket skal tas med i beregningen av elsertifikatplikten, i tråd med avgrensingen som er gjort i forskrift om særavgifter § 3-12-6.

Unntaket i alternativ 2 følger i hovedsak systematikken i reglene om fritak for elavgift eller redusert elavgiftssats. Nettselskapene har i dag ansvaret for å fakturere elavgiften og har dermed oversikt over hvilke el-leveranser som vil være beregningsrelevante. Lovforslaget gir derfor nettselskapene en plikt til å opplyse de elsertifikatpliktige som selger elektrisitet i deres områder om hvilke el-leveranser som skal tas med i beregningen av elsertifikatplikten. Det forutsettes at nettselskapene og el-leverandørene selv finner den mest hensiktsmessige måten å overføre denne informasjonen på.

Dette innebærer at i alternativ 2 er det lagt til grunn at en betydelig del av elforbruket ikke regnes med når omfanget av elsertifikatplikten for hver elsertifikatpliktig skal fastsettes. En stor del av elektrisitetsleveransene som ikke er beregningsrelevante etter dette alternativet er elektrisitet som har fritak for elavgift og blir levert til bruk i kjemisk reduksjon, elektrolyse og metallurgiske og mineralogiske prosesser, samt elektrisitet levert til bruk i energiintensive foretak i treforedlingsindustrien. Øvrige områder som unntas omfatter blant annet bergverk, utvinning, fjernvarmeprodusenter og annen industri. Det samlede elforbruket for områdene som unntas, med unntak av olje- og gassutvinning, utgjorde i 2003 omlag 48 TWh. Netto elforbruk i Norge i samme periode var på om lag 105 TWh.

El-leverandørerne vil etter lovforslaget ikke kunne videreføre kostnadene ved elsertifikatkjøp til de sluttbrukerne som ikke mottar beregningsrelevante el-leveranser.

5. FORVALTNING AV ELSERTIFIKATORDNINGEN

5.1 Innledning

Forvaltning av elsertifikatordningen inneholder følgende deloppgaver:

- i) godkjenning av anlegg som gir rett til elsertifikater,
- ii) opprettelse og drift av et elsertifikatregister,
- iii) utstedelse og tildeling av elsertifikater,
- iv) fastsettelse av elsertifikatplikt og kontroll av atplikten oppfylles,
- v) ileggelse av gebyr for manglende oppfyllelse av elsertifikatplikt og
- vi) stikkprøvekontroll for å hindre misbruk av elsertifikatordningen.

En del av disse oppgavene består i utøvelse av offentlig myndighet. Etter lovforslaget legges dette i sin helhet til tilsynsmyndigheten. Vedtak truffet av tilsynsmyndigheten vil kunne påklages til Olje- og energidepartementet.

Drift av elsertifikatregisteret innebærer ikke utøvelse av forvaltningsmyndighet.

Lovforslaget skiller derfor mellom "tilsynsmyndighet" og "kontofører". Sistnevnte er den som fører elsertifikatregisteret.

5.2 Rollefordelingen i elsertifikatordningen

Olje- og energidepartementet vil gi forskrifter for gjennomføring og administrering av loven, samt være klageinstans for vedtak fattet av tilsynsmyndigheten.

Tilsynsmyndigheten skal utøve kontroll med at loven og tilhørende forskrifter overholdes. Tilsynsmyndigheten vil også ha i oppgave å sørge for den praktiske etablering av elsertifikatregisteret. Departementet legger opp til at det skal være et skille mellom tilsyn med selve elsertifikatordningen og tilsyn med omsetningen av elsertifikater. I første omgang vil imidlertid begge typer tilsyn av praktiske årsaker utføres av den tilsynsmyndigheten som er nevnt her, jf. punkt 6.3.7.

Kontofører skal stå for praktisk drift av elsertifikatregisteret. Dette inkluderer blant annet oppretting av elsertifikatkonti, løpende tildeling av elsertifikater og offentliggjøring av prisinformasjon ved overføring av elsertifikater.

El-leverandørerne er pliktsubjektene i lovforslaget, og plikter å innløse et visst antall elsertifikater årlig. I denne forbindelse pålegges el-leverandørerne visse rapporteringsforpliktelser.

Nettselskapene pålegges enkelte informasjons- og rapporteringsoppgaver, jf. punkt 4.6 og 5.8.

Sluttbrukerne av elektrisitet har ingen plikter etter lovforslaget. Sluttbrukerne må imidlertid regne med å dekke el-leverandørens kostnad knyttet til oppfyllelse av elsertifikatplikten som en del av strømkostnaden. Netto kostnadseffekt for sluttbruker er usikker, jf. punkt 9.2.

5.3 Godkjenning av anlegg

Innehaver av anlegg som kvalifiserer for elsertifikater må søke tilsynsmyndigheten om godkjenning av anlegget som elsertifikatberettiget, jf. lovforslagets § 7.

Anleggsgodkjennelsen gir innehaveren krav på å bli tildelt elsertifikater i takt med produksjonen, jf. punkt 5.5.

Det vil i forskrift gis nærmere bestemmelser om hvilke krav til dokumentasjon som stilles i forbindelse med søknad om godkjenning av anlegg. For godkjenning av eksisterende anlegg som øker sin produksjon, vil det også stilles krav til registrering av produksjonen før økningen fant sted, samt dokumentasjon for produksjonsøkningen.

Lovforslaget går ut på at anlegg godkjennes én gang for alle. Innehaver av anlegg plikter å informere om endringer i anlegget som kan ha betydning for retten til elsertifikater.

Inngivelse av uriktig informasjon i forbindelse med søknad om godkjenning av anlegg eller brudd på plikten til å opplyse om relevante endringer i anlegget, er straffesanksjonert, jf. lovforslagets § 25. Vilårene for anleggsgodkjenning må til enhver tid være oppfylt. I motsatt fall skal anleggsgodkjennelsen tilbakekalles. For en nærmere redegjørelse vises det til kommentarene til §§ 7 og 25 i lovforslaget.

Det er i lovforslaget gitt hjemmel for tilsynsmyndigheten til å kontrollere anleggene.

5.4 Elsertifikatregister

Lovforslaget forutsetter at det etableres et elektronisk elsertifikatregister etter en nettbankmodell. Det legges dermed til rette for kontroll med oppfyllelse av elsertifikatplikten på en enkel måte, og det bidrar til å holde kostnadene knyttet til registeret på et minimum. Nærmere regler om elsertifikatregisteret, drift av dette og den enkeltes plikter i forhold til registeret vil bli gitt i forskrift.

I et felles elsertifikatmarked er det nødvendig å koordinere registerfunksjonen slik at det kan overføres elsertifikater mellom landene. Departementet vil i det videre arbeidet med løsninger legge vekt på et mest mulig effektivt administrativt opplegg mellom de to landene. Et felles register kan være aktuelt.

Driften av registeret (kontoføringen) innebærer ikke utøvelse av forvaltningsmyndighet, og lovforslaget legger opp til å skille mellom tilsynsmyndighet og kontofører.

Forvaltningsmyndighet etter elsertifikatloven kan ikke overføres til kontofører. Statnett SF (Statnett) har, som et ledd i balanseavregningen, mye av den informasjon som er nødvendig for å tildele elsertifikater, jf. punkt 5.5. Tildeling av rollen som kontofører omfattes etter departementets vurdering ikke av reglene om offentlige anskaffelser, fordi vederlaget for å utføre oppgaven mottas fra brukerne av tjenesten, og ikke den tildelte myndighet.

Departementet vil imidlertid komme nærmere tilbake til spørsmålet.

Kontofører skal automatisk opprette konti i elsertifikatregisteret for samtlige anlegg som er godkjent som elsertifikatberettigede og for de elsertifikatpliktige. Tilsynsmyndigheten skal gi informasjon om dette til kontofører. Andre aktører som ønsker å delta i handelen med elsertifikater skal få opprettet konti etter skriftlig søknad til kontofører.

Kontofører skal fortløpende offentliggjøre informasjon om overdragelse av elsertifikater, tidspunktet for overdragelsen, antall overdratte sertifikater, vederlagets størrelse og gjennomsnittlig sertifikatpris. Dette for å bidra til pristransparens i elsertifikatmarkedet. Informasjon som ikke er relevant for pristransparensen, for eksempel hvem som er parter i en transaksjon, vil ikke bli offentliggjort. Registrering av elsertifikater i elsertifikatregisteret vil etter lovforslaget ha rettskraftsvirkning, jf. lovforslagets § 13, som langt på vei er sammenfallende med verdipapirregisterloven §§ 7-1 og 7-2.

Begrepet "rettsvern" betyr at en rettighetshaver sikrer seg mot at senere rettighetshavers erverv går foran (dobbelsuksesjon). De foreslåtte rettsvernsregler omfatter også erververs ekstinksjon (utslukking) av avhenders hjemmelsmann. De foreslåtte lovregler er basert på prinsippet om tidsprioritet, det vil si hvilken rettighet som ble registrert først, og prinsippet om god tro. Dette er i samsvar med alminnelige prinsipper i norsk tingsrett.

Det foreslås lovregler om kontoføreres ansvar for feil i elsertifikatregisteret, jf. lovforslagets § 24. Bestemmelsen innebærer et kontrollansvar for registervirksomheten, og et uaktsomhetsansvar for tap som er oppstått som følge av forhold som ikke er direkte tilknyttet registervirksomheten.

Forslaget til erstatningsbestemmelse ligger nær opp til verdipapirregisterloven § 9-1. Etter departementets vurdering er det ikke behov for strengere ansvarsregler for den registreringsvirksomhet som foregår i elsertifikatregisteret enn for virksomheten til et verdipapirregister. På den annen side vil en rekke rettssubjekter, som en følge av elsertifikatloven, få en plikt til å forholde seg til elsertifikatregisteret, og det vil være betydelige verdier involvert. Av denne grunn er det ønskelig å innføre et ansvar som går lengre enn alminnelig uaktsomhetsansvar.

Det er videre foreslått at tilsynsmyndigheten kan stille krav om sikkerhetsstillelse for elsertifikatregisterets erstatningsansvar. Erstatningsbestemmelsen er nærmere omtalt i spesialkommentarene til lovforslagets § 24.

Drift av elsertifikatregisteret skal finansieres gjennom gebyrer, jf. lovforslagets § 23 og spesialkommentarene til denne bestemmelsen.

5.5 Tildeling av elsertifikater

Lovforslaget går ut på at tildeling av elsertifikater først skjer når produksjonsanlegget er godkjent som elsertifikatberettiget, elsertifikatkonto er opprettet i elsertifikatregisteret og elektrisitetsproduksjonen har startet.

Tildelingen av elsertifikater skal i prinsippet skje i takt med produksjonen. For hver MWh som leveres inn til nettet, vil anleggsinnehaver få registrert ett elsertifikat på sin konto. Tildeling av elsertifikater foretas av kontofører og skal skje fortløpende og senest innen to uker etter at kontofører har mottatt rapport om elsertifikatberettiget produksjon. Tildeling av elsertifikater vil være basert på opplysninger fra nettselskapene som allerede i dag registrerer all elektrisitetsproduksjon og rapporterer dette til Statnett. Statnett kan i forskrift pålegges å rapportere denne informasjonen videre til kontofører.

I de tilfeller det er dispensert fra kravet til nettilknytning, jf. punkt 3.4, skal tildeling av elsertifikater baseres på innsendte, verifiserte data til kontofører. Nærmere bestemmelser om hvilke krav som stilles til slik rapportering vil bli gitt i forbindelse med dispensasjonen.

Kontoførers tildeling av elsertifikater innebærer i prinsippet tildeling av offentlige goder. Slik elsertifikatordningen forutsettes etablert, vil imidlertid selve tildelingen av elsertifikater skje direkte på grunnlag av opplysninger som rapporteres til kontofører. Departementet anser det som ønskelig å dra fordel av denne automatikken i systemet og anser det derfor som uhensiktsmessig om tildeling skulle skje via tilsynsmyndigheten. På denne bakgrunn legger lovforslaget opp til at kontofører tildeler elsertifikatene. Dersom det skulle oppstå spørsmål om antallet elsertifikater som skal tildeles eller skulle vært tildelt, legger lovforslaget opp til at slike spørsmål skal avgjøres av tilsynsmyndigheten. En slik avgjørelse vil være et enkeltvedtak som kan påklages til departementet.

Hvert elsertifikat skal ha et identitetsnummer. Nærmere bestemmelser om hvilke opplysninger elsertifikatet skal gi, vil bli gitt i forskrift.

Lovforslaget pålegger kontofører å fortløpende offentliggjøre informasjon om overdragelser av elsertifikater i registeret, jf. punkt 5.4. For at kontofører skal kunne oppfylle denne plikten, vil bestemmelser om at kontohaverne plikter å registrere slike opplysninger ved overdragelse bli gitt i forskrift.

5.6 Oppfyllelse av elsertifikatplikten

Elsertifikatplikten oppfylles ved at det nødvendige antall elsertifikater slettes fra de elsertifikatpliktiges konti. Dette kalles innløsning av elsertifikater.

De elsertifikatpliktige skal innen 1. mars hvert år rapportere til tilsynsmyndigheten foregående års beregningsrelevante leveranse av elektrisitet, jf. punkt 4.6.

Tilsynsmyndigheten fastsetter på bakgrunn av denne rapporteringen hvor mange elsertifikater som må innløses. I denne rapporteringen kan den elsertifikatpliktige også opplyse om hvor mange elsertifikater som ønskes innløst, dersom den elsertifikatpliktige ønsker å betale overtredelsesgebyr istedenfor å innløse elsertifikater.

Innløsning av elsertifikater skal skje den 1. april hvert år, og gjelder for elsertifikatplikten foregående kalenderår. Kontofører sletter det fastsatte antall elsertifikater fra de aktuelle konti, og dermed er innløsningen gjennomført. Dette er tilsvarende regulert i den svenske Lag om elcertifikat (2003:113). Det er naturlig at denne datoen er lik i Sverige og Norge, da erfaring fra Sverige tilsier at innløsningsdatoen påvirker prisen på elsertifikatet og handelsmønsteret.

De elsertifikatpliktige kan handle elsertifikater frem til 1. april hvert år, og bruke nyervervede elsertifikater til å oppfylle elsertifikatplikt for foregående kalenderår.

5.7 Kontroll av oppfylt elsertifikatplikt og illeggelse av overtredelsesgebyr

Lovforslaget legger opp til at tilsynsmyndigheten foretar kontroll av hvorvidt elsertifikatplikten er oppfylt hvert år. Dette vil bli gjort på grunnlag av opplysninger fra kontofører og innsendt erklæring fra de elsertifikatpliktige.

Ved manglende oppfyllelse av elsertifikatplikten vil tilsynsmyndigheten beregne og ilegge et overtredelsesgebyr. Gebyrets størrelse skal fastsettes som en funksjon av gjennomsnittlig elsertifikatpris i det enkelte år. Løsningen er valgt for å unngå at overtredelsesgebyret fungerer som et pristak for elsertifikatene. Gjennomsnittsprisen må beregnes ut i fra de registrerte opplysninger om pris som elsertifikatregisterene i Norge og Sverige gir, inntil det blir tilstrekkelig omsetning i en organisert markeds plass for elsertifikater. Nærmere regler om gebyrfastsettelsen og innkreving av gebyret vil bli gitt i forskrift.

Tilsynsmyndigheten vil få oppgaven å innkreve gebyret.

5.8 Oversikt over rapporteringsplikter

I tabell 5.1 gis en samlet oversikt over aktiviteter hos tilsynsmyndigheten, de elsertifikatpliktige og nettselskap som er nødvendig for å sikre kontrollen med at plikten blir overholdt

Nettselskapene plikter på forespørsel å gi informasjon til tilsynsmyndigheten om de totale beregningsrelevante elektrisitetsleveranser som leveres over nettselskapets nett, jf. punkt 4.6. Tilsynsmyndigheten benytter denne informasjonen for å beregne forholdstallet mellom elsertifikatkvoten og beregningsrelevante el-leveranser. Foreløpig forholdstall for kommende år og endelig forholdstall for foregående år offentliggjøres i januar.

Dersom ikke alle elektrisitetsleveransene skal være beregningsrelevante, jf. alternativ 2 i lovforslagets § 17, vil nettselskapene også ha plikt til gi informasjon til de elsertifikatpliktige om deres beregningsrelevante el-leveranser.

	Tilsynsmyndighet	Elsertifikatpliktig	Nettselskap
Januar			Informere tilsynsmyndigheten og de elsertifikatpliktige om beregningsrelevante el-leveranser foregående år
31.jan	Oppgi foreløpig forholdstall mellom årets elsertifikatkvote og antatte beregningsrelevante el-leveranser for året. Oppgi endelig forholdstall for foregående år.		
31.jan – 1.april		Justeringsinnkjøp av elsertifikater	
1.mars		Erklæring til tilsynsmyndigheten om beregningsrelevante el-leveranser i foregående år og hvor mange elsertifikater som ønskes innløst	
1.april	Kontroll av oppfyllelse av elsertifikatplikten, eventuelt ileggelse av overtredelses-gebyr		
1.april – 31.des		Innkjøp av elsertifikater	

Tabell 5.1 Oversikt over tidsavgrensede aktiviteter for tilsynsmyndighet, elsertifikatpliktig og nettselskaper over året

De elsertifikatpliktige må innen 1. mars hvert år sende inn en erklæring til tilsynsmyndigheten som inneholder opplysninger om foregående års leveranser av elektrisitet og hvor mange elsertifikater de ønsker å innløse. Nærmere bestemmelser om detaljene i denne rapporteringen vil bli gitt i forskrift.

De elsertifikatpliktige har etter lovforslaget en plikt til å oppbevare opplysninger som ligger til grunn for elsertifikatplikten i ti år. Denne plikten er nærmere beskrevet i spesialkommentarene til lovforslagets § 20.

5.9 Garanti pris

I den svenske loven om elsertifikater er det fastsatt en såkalt garanti pris på elsertifikatene frem til 2008. En garanti pris innebærer at de elsertifikatberettigede kan selge elsertifikatene til svenske myndigheter (STEM), dersom de ikke får solgt dem i markedet. Garantiprisen ble vedtatt for å skape trygghet rundt handelen av elsertifikater i en oppstartfase. Ingen aktører i Sverige har så langt benyttet muligheten til å selge elsertifikatene til myndighetene. Årsaken til dette er sannsynligvis at prisen på elsertifikater i markedet er høyere enn den garanti prisen som myndighetene tilbyr.

Departementet har vurdert hvorvidt det bør innføres en tilsvarende ordning i Norge. I denne forbindelse er det sentralt at det allerede er etablert et svensk marked som forutsettes integrert med det norske elsertifikatmarkedet. Dette reduserer eventuelle usikkerhetsmomenter knyttet til et nyetablert marked.

Departementet har ikke funnet grunn til å foreslå at det innføres en garanti prisordning i den norske loven.

6. OMSETNING AV ELSERTIFIKATER

6.1 Innledning

I dette kapitlet redegjøres det for hvordan det er lagt opp til å legge til rette for handel med elsertifikater. Videre drøftes behovet for regulering av markedet, herunder regulering av handel i elsertifikat, mellommannsvirksomhet, markedsplasser og oppgjør, samt forholdet til verdipapirlovgivningen.

Elsertifikatmarkedet er ment å fungere som andre markeder og vil styres av tilbud og etterspørsel. Elsertifikatene skal omsettes fritt. Markedsprisen på elsertifikater vil blant annet påvirkes av hvilken elektrisitetsproduksjon som kvalifiserer for elsertifikater, elsertifikatkvotenes utvikling og elsertifikatordningens varighet.

For å få et marked som fungerer godt vil det være viktig at aktørene kan handle norske elsertifikater på lik linje med de svenske på en felles markedsplass. Departementet ser det

som viktig at norske og svenske elsertifikater er likeartet, og at det ikke blir prisforskjeller mellom dem. Det er enkelte forhold som kan bidra til å sikre likhet i elsertifikatmarkedet i Norge og Sverige, blant annet at markedsadferdsregler er mer eller mindre like, at det føres tilsyn med at markedsadferdsreglene overholdes og at svenske og norske elsertifikater vil kunne tas opp til notering på børs og autorisert markedsplass.

Departementet mener det ligger til rette for at aktørene i elsertifikatmarkedet selv kan ta initiativ til å etablere en organisert markedsplass for elsertifikater dersom de finner det hensiktsmessig. Det er ikke foreslått særskilte lovbestemmelser om dette.

Elsertifikatene anses etter departementets oppfatning som alminnelige, omsettelige formuesobjekter, som reguleres av privatrettslige regler. Det vil i utgangspunktet ikke gjelde særskilte krav med hensyn til handel i elsertifikater. Det foreslås likevel at deler av markedsadferdsreglene i lov om verdipapirhandel av 19. juni 1997 nr. 79 (verdipapirhandelloven) kapittel 2 gis anvendelse for handel i elsertifikat. Videre bør det føres tilsyn med at disse reglene overholdes. Verdipapirhandellovens formål er å legge til rette for sikker, ordnet og effektiv handel i finansielle instrumenter. Ved å gi deler av markedsadferdsreglene i verdipapirhandelloven anvendelse for handel i elsertifikater, benyttes et regelsett som allerede er tilrettelagt for å hindre misbruk av markedsrett med videre. Bestemmelsene som gis anvendelse så langt de passer for handel i elsertifikater, omfatter misbruk av innsideopplysninger, jf. § 2-1, behandling av innsideopplysninger og forbud mot rådgivning, jf. § 2-2, forbud mot urimelige forretningsmetoder, jf. § 2-5 samt forbud mot kursmanipulering, jf. § 2-6.

Elsertifikatene vil kunne være fysiske underliggende for varederivater etter verdipapirhandelloven § 1-2 første ledd nr. 8, jf. annet ledd, forutsatt at derivatet oppfyller nærmere vilkår. Dette reguleres i verdipapirlovgivningen og behandles ikke nærmere her.

Det foreslås ikke bestemmelser om valuta. Markedsaktørene velger hvilken valuta det skal handles i, og må håndtere eventuell valutarisiko. Det forventes ikke at dette vil utgjøre noen barriere av betydning for etableringen av et felles svensk-norsk elsertifikatmarked.

I Sverige er elsertifikatene ansett å være finansielle instrumenter, uten at det ble foretatt endringer i den svenske Lag om handel med finansiella instrument (1991:980), i forbindelse med vedtakelsen av den svenske elsertifikatloven. Dette har sammenheng med at den svenske definisjonen av finansielle instrumenter er annerledes enn den norske.

Departementet har vurdert særskilt hvorvidt det kan ha uheldig konsekvenser for etableringen av et felles svensk-norsk elsertifikatmarked dersom elsertifikatene ikke har samme rettslige status i Sverige og Norge. Etter departementets mening er det sentrale at de norske og svenske elsertifikater oppfattes som ett produkt, slik at det etableres én pris. Det er i denne sammenheng blant annet viktig å unngå at ulikheter i den norske og den svenske

behandlingen av merverdiavgift forstyrrer markedet for elsertifikater. Dersom det blir moms i Norge, men ikke i Sverige, vil det forstyrre markedet.

6.2 Om elsertifikatmarkedet

Elsertifikatordningen forutsetter at elsertifikatene omsettes, slik at de elsertifikatberettigede får frigjort den verdi elsertifikatene representerer, og de elsertifikatpliktige får tilgang på elsertifikater som er nødvendig for å oppfylle elsertifikatplikten.

Forutsetningene for etableringen av et velfungerende marked er at det finnes tilbud og etterspørsel, at det finnes tilstrekkelig likviditet (volum) i det produktet som skal handles, at transaksjonskostnadene ikke hindrer effektiviteten i markedet og at det er en transparent prissetting.

Tilbud og etterspørsel etableres ved innføring av en rett til å få tildelt elsertifikater og en elsertifikatplikt. Likviditetshensynet antas å være oppfylt i et integrert svensk-norsk marked, men ikke i et rent norsk elsertifikatmarked, jf. St.meld. nr. 9 side 107.

Det antas at markedsaktørene i stor grad vil være de samme i elsertifikatmarkedet som i det fysiske kraftmarkedet og kraftderivatmarkedet. Fysisk kraft og kraftderivater handles i dag både bilateralt og på markedsplasser; Nord Pool ASA, Nord Pool Spot AS for så vidt gjelder fysisk kraft og via mellommenn (kraftmeglere) som formidler kontakt mellom partene. Dette innebærer at mange av aktørene i elsertifikatmarkedet allerede har etablert kontakt med hverandre.

I Sverige ble det overlatt til aktørene selv å etablere markedsplass for elsertifikater. De fleste svenske elsertifikater omsettes i dag via meglere, men det er også åpnet for handel av elsertifikater gjennom Nord Pool ASA. Svenske aktører har foreløpig i liten grad benyttet denne markedsplassen til handel av elsertifikater. Det antas at de etablerte markedsplasser for svenske elsertifikater også vil legge til rette for handel i norske elsertifikater. Samtidig vil det kunne være aktører i Norge som vil være interesserte i å etablere slike markedsplasser.

Fordi det er nærliggende å se for seg alternative markedsplasser for elsertifikater, etablert i konkurranse med hverandre, er det ikke grunn til å tro at transaksjonskostnadene vil innebære en markedsbarriere.

Elsertifikater kan omsettes på markedsplasser og bilateralt. Den som søker informasjon om markedsprisen kan måtte henvende seg en rekke steder, og vil kanskje ikke få presis informasjon. Dette problemet søkes avhjulpet ved at kontofører for elsertifikatregisteret fortløpende skal offentliggjøre informasjon om overdragelse av elsertifikater, tidspunkt for overdragelsen, antall overdratte sertifikater, vederlagets størrelse og gjennomsnittlig elsertifikatpris, jf. lovforslagets § 14 og punkt 5.4 ovenfor. Dette sikrer likevel ikke en fullt ut

offentlig kjent markedspris, ettersom det i mange tilfeller vil gå noe tid fra en handel gjøres til overdragelsen registreres i elsertifikatregisteret, jf. St.meld. nr. 47 kapittel 8.5.

Etter lovforslaget vil imidlertid kjøperen av elsertifikat få rettsvern for sitt erverv ved registrering i elsertifikatregisteret, og kjøperen har dermed interesse av at registrering av ervervet skjer raskt. Videre planlegges elsertifikatregisteret etablert etter en nettbankmodell, hvilket innebærer at partene har kontroll over registreringstidspunktet. Det vil bli gitt nærmere bestemmelser om hvilke opplysninger som pliktes registrert, herunder prisen på omsatte sertifikater, i forskrift.

På denne bakgrunn mener departementet det ligger til rette for at markedsaktører kan etablere markedsplasser for omsetning av elsertifikater. Det offentliges rolle bør avgrenses til å gi regler som gjør det mulig for aktørene å selv ivareta markedet for omsetning av elsertifikater, jf. punkt 6.3.

6.3 Elsertifikaters rettslige status og behovet for regulering av elsertifikatmarkedet

6.3.1 Innledning

Etter departementets vurdering faller elsertifikater ikke inn under opplistingen av finansielle instrumenter i verdipapirhandelloven § 1-2 annet ledd. For elsertifikatpliktige har elsertifikatene en verdi ved at de kan nyttes til å oppfylle elsertifikatplikten. Videre kan elsertifikatet selges, men de bærer ikke en pengefordring og gir ingen rett til løpende avkastning, hvilket skiller dem fra de fleste finansielle instrumenter.

Departementet har også vurdert om elsertifikat bør gis rettslig status som finansielle instrument, men har ikke lagt opp til en slik løsning. Dette innebærer at blant annet verdipapirhandelloven og børslovens regulering av handel, markeder og mellommenn i utgangspunktet ikke kommer til anvendelse for elsertifikatmarkeder.

Til sammenligning nevnes at elsertifikatene i Sverige anses som finansielle instrumenter, mens elsertifikatene i England ikke defineres slik.

Elsertifikatmarkeder har enkelte likhetstrekk med markeder for omsetning av finansielle instrumenter. Det er derfor vurdert om deler av verdipapirhandelloven med videre bør gis anvendelse via særskilt bestemmelse om dette i elsertifikatloven.

Vurderingstemaet er hvorvidt elsertifikatmarkedet vil fungere bedre ved slik regulering, eller om dette tvert i mot vil hemme markedet. Regulering av markedet vil kunne øke tilliten og gjennomsiktigheten i markedet dersom det foreligger et reelt behov for slik regulering.

Det foreligger ingen internasjonale forpliktelser på dette området og det faktiske reguleringsbehovet er vurdert på konkret grunnlag.

6.3.2 Overordnede hensyn

Verdipapirmarkedet har en viktig funksjon gjennom å være en kapitalkilde for samfunnet. Ett hensyn bak reguleringen av verdipapirmarkedet er å sikre finansiell stabilitet. Hovedformålet med elsertifikatordningen er å bidra til øket produksjonskapasitet for fornybar energi. Hensikten er å legge til rette for finansiering av slik produksjonskapasitet. Elsertifikater som finansieringskilde vil imidlertid ha en vesentlig mer avgrenset funksjon enn det finansielle instrumenter har. Det forutsettes å ikke være behov for regulering av elsertifikatmarkeder for å sikre finansiell stabilitet.

De fleste investorer i elsertifikatmarkedet er profesjonelle og det har vært tatt i betraktning når reguleringsbehovet har vært vurdert med hensyn til investorbeskyttelse.

6.3.3 Mellommannsfunksjonen i elsertifikatmarkedet

Det er på det nåværende tidspunkt ikke behov for å regulere mellommannsfunksjonen i elsertifikatmarkedet. Aktørene i elsertifikatmarkedet; kraftprodusenter, el-leverandører og mellommenn/meglere, antas i hovedsak å være profesjonelle. Regulering av mellommannsfunksjonen er blant annet begrunnet i hensynet til beskyttelse av investorer. Som nevnt er også de fleste investorer i elsertifikatmarkedet antatt å være profesjonelle, og det er lagt til grunn at hensynet til investorbeskyttelse er ivarettatt uten å regulere mellommannsfunksjonen.

6.3.4 Handelsregler

Misbruk av innsideinformasjon vil være en risiko i åpne markeder. Det er lagt til grunn at det kan være risiko for misbruk av innsideinformasjon også i et elsertifikatmarked. Departementet har derfor funnet det hensiktsmessig å la bestemmelsen om misbruk av innsideopplysninger i verdipapirhandelloven § 2-1 gjelde for handel i elsertifikater.

Departementet har også funnet det hensiktsmessig at forbudet mot urimelige forretningsmetoder i verdipapirhandelloven § 2-5 gis anvendelse for elsertifikatmarkedet. Dette er en generell regel som blant annet vil kunne fange opp adferd som ligger i grensen for hva som rammes av de andre forbudene, og som av hensyn til tilliten til markedet bør rammes av en forbudsbestemmelse.

Den betydelige økonomiske interesse knyttet til elsertifikatene tilsier at det foreligger risiko for at noen vil ønske å påvirke prisen i markedet. Det kan ikke utelukkes at noen aktører vil kunne inneha tilstrekkelig mange elsertifikater til å påvirke prisdannelsen. Enkelte foretak vil dessuten ha finansiell evne til å vente med å omsette elsertifikatene. Det er bakgrunnen for at verdipapirhandelloven § 2-6 om kursmanipulasjon foreslås gitt anvendelse på elsertifikatmarkedet.

6.3.5 Opptak til notering og handel på regulerte markedsplasser

Etter lov om børsvirksomhet m.m. av 17. november 2000 nr. 80 (børsloven) § 1-3 er den virksomhet som børser og autoriserte markedsplasser driver, avgrenset til finansielle instrumenter. Av §§ 5-2 og 6-5 i samme lov fremgår det videre at henholdsvis børser og autoriserte markedsplasser har begrenset adgang til å drive virksomhet som faller utenfor definisjonen av børs- og markedsplassvirksomhet. Hvorvidt børs kan drive markedsplass for andre produkter enn finansielle instrumenter, må vurderes konkret ut ifra om dette er virksomhet som henger naturlig sammen med børsvirksomhet, jf. Ot. prp. nr. 73 (1999-2000) *Om lov om børsvirksomhet mm* side 95.

Ett spørsmål er om børser og autoriserte markedsplasser kan oppta elsertifikater til notering og handel.

Det fremgår implisitt av det som hittil er sagt i dette kapitlet at det kan være hensiktsmessig av hensyn til et effektivt marked at elsertifikater kan handles over børs. Departementet fremhever spesielt at svenske elsertifikater er notert for handel på Nord Pool ASA, som har konsesjon som børs. For å få til et felles svensk-norsk marked, er det viktig at elsertifikatene oppfattes som et homogent produkt. I denne sammenheng vil det kunne være uheldig for markedsetableringen om Nord Pool ASA ikke skulle kunne notere også norske elsertifikater. I fremtiden kan det dessuten være relevant for autoriserte markedsplasser og andre børser enn Nord Pool ASA å notere elsertifikater for handel.

Departementet peker videre på at Nord Pool ASA, som én av flere mulige markedsplasser, er etablert som møteplass for de som vil være aktører i et elsertifikatmarked.

Elsertifikatmarkedet bør i sin etablering kunne dra nytte av dette, dersom markedsaktørene finner det formålstjenelig.

Slik departementet ser det, vil virksomhet som markedsplass for elsertifikater ligge nær opp til virksomheten som børs for finansielle instrumenter. Det legges derfor til grunn at drift av markedsplass for elsertifikater må anses som virksomhet som henger naturlig sammen med børsvirksomhet.

6.3.6 Oppgjør

Etter departementets vurdering er det på nåværende tidspunkt ikke grunn til å lovregulere spørsmålet om oppgjørspplikt for handel i elsertifikater. Det overlates til markedsaktørene å vurdere hvorvidt de vil benytte oppgjørssentral.

6.3.7 Særskilt tilsyn med handel i elsertifikatmarkedet

Departementet mener det bør føres tilsyn med handel i elsertifikatmarkedet, herunder tilsyn med at markedsadferdsregler overholdes, jf. punkt 6.3.4. Begrunnelsen for dette er at uten slikt tilsyn vil markedsadferdsreglenes anvendelse ha liten realitet.

Kraftmarkedet, både det fysiske og det finansielle, er i dag underlagt tilsyn av tre forskjellige organer; NVE, Kredittilsynet og Konkurransetilsynet. Det er naturlig å integrere tilsyn med elsertifikatmarkedet med det tilsyn som allerede er etablert for kraftmarkedet. Vurderingen av hvilket organ, eventuelt hvilke organer, som bør føre tilsyn med handel i elsertifikatmarkedet, bør etter departementets mening vurderes særskilt og i samarbeid med nevnte organer. Av denne grunn foreslås en hjemmel til i forskrift å utpeke et særskilt organ som utøver tilsyn med handelen i elsertifikatmarkedet, og til å gi nærmere bestemmelser om tilsynet. Departementet legger opp til å skille tilsyn med handel med elsertifikater fra tilsyn med selve elsertifikatordningen, ettersom de to tilsynsoppgavene har forskjellig karakter.

Inntil forskriftshjemmelen eventuelt benyttes, vil imidlertid tilsynsmyndigheten etter lovforslagets § 22 føre tilsyn også med handelen i elsertifikater.

7. FORHOLDET TIL ANNEN LOVGIVNING

7.1 Forholdet til Grunnloven

7.1.1 Plikten til å erverve elsertifikater

Innføringen av en elsertifikatplikt innebærer at leverandørene pålegges en ny forpliktelse og en ny kostnad. Bakgrunnen er at lovgiver ønsker å styre midler for å tilgodese et bestemt formål; øket produksjon av ny fornybar elektrisitet.

Et spørsmål er om selve innføringen av en elsertifikatordning skal vurderes som en "Afgift" etter Grunnloven § 75. I så fall må det fattes et nytt vedtak hvert år av Stortinget, der el-leverandørene pålegges elsertifikatplikten.

Etter departementets oppfatning er elsertifikatordningen ikke en avgift i alminnelig forstand. Grunnloven § 75 tolkes slik at den kun gjelder skatt og avgift til staten. De inntekter som etterspørselen etter elsertifikater vil generere, tilfaller de elsertifikatberettigede produsentene. Ordningen har et klart særformål; pengene går ikke til statskassen, og de går heller ikke til statskassen via de elsertifikatberettigede produsentene.

7.2 Regnskapslovgivningen

Aktører i elsertifikatmarkedet vil i hovedsak være produsenter av elektrisitet og el-leverandører. Selv om enhver har anledning til å delta i elsertifikatmarkedet, antas at svært

få som ikke er regnskapspliktige etter lov om årsregnskap m.v. av 17. juli 1998 nr. 56 (regnskapsloven), vil gjøre det. De fleste aktørene i elsertifikatmarkedet vil være pålagt regnskapsplikt etter regnskapsloven § 1-2.

Etter regnskapsloven § 5-1 vil elsertifikatene være å betrakte som omløpsmidler. Omløpsmidler skal i balansen fastsettes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi, jf. regnskapsloven § 5-2.

7.3 Skatte- og avgiftslovgivningen

Inntekt fra omsetning av elsertifikat vil være skattepliktig etter de alminnelige regler i skatteloven. Innføringen av elsertifikater reiser en rekke skattespørsmål. Blant annet bør kommuners og fylkeskommuners skatteplikt ved omsetning av elsertifikater, forholdet til grunnrentebeskatningen, ligningsmessige forhold og forholdet til merverdiavgift vurderes nærmere.

De skatte- og avgiftsrettslige sider ved innføringen av elsertifikater vurderes av Finansdepartementet, jf. også punkt 6.1.

7.4 Konkurslovgivningen

Når det åpnes konkurs taper debitor rådigheten over sine formuesgoder, og forvaltningen av disse blir overlatt til et bostyre. Midlene fordeles deretter forholdsmessig på kreditorene. Elsertifikatene vil være et formuesgode som inngår i bomassen.

Etter lov om gjeldsforhandling og konkurs av 8. juni 1984 nr. 58 (konkursloven) § 79, skal retten sørge for at melding om konkurs som er åpnet i skyldnerens bo registreres i Konkursregisteret. Konkursregisteret skal videre sørge for at melding om konkurs tinglyses eller registreres i Løsøreregisteret, Foretaksregisteret, Regnskapsregisteret, og med mindre retten beslutter å gjøre det selv, i grunnboken eller lignende realregister eller i et verdipapirregister. Elsertifikatregisteret vil ikke anses som et verdipapirregister etter verdipapirregisterloven, jf. punkt 6.1. Melding om konkursåpning vil derfor etter dagens regelverk ikke sendes elsertifikatregisteret.

Etter departementets mening bør også elsertifikatregisteret motta melding om konkurs på lik linje med de øvrige registre nevnt i konkursloven § 79. Dette vil tilsvare rettstilstanden i Sverige.

Det foreslås på denne bakgrunn en endring i konkursloven § 79 annet ledd, som medfører at også kontofører i elsertifikatregisteret automatisk skal få melding om konkurs hos kontohaverne.

7.4.1 Motregning i konkurs

Motregning etter reglene i verdipapirhandelloven kapittel 10 innebærer at kredittrisikoen for én gruppe kreditorer reduseres på bekostning av en annen gruppe kreditorer, slik at inngåtte kontrakter om motregning (netting) vil kunne gjøres gjeldende uavhengig av om en av partene går konkurs. Det bør foreligge særlige grunner for å gi et slikt vern for én kreditorgruppe i konkurs. Hovedspørsmålet er om det er dokumentert tilstrekkelig behov for å gi et særskilt konkursrettslig vern for kontrakter om netting av elsertifikater. Departementet har ikke hatt grunnlag for å vurdere dette. Lovforslaget inneholder ingen særskilte regler om konkursrettslig vern for slike kontrakter.

7.5 Pant i elsertifikater

Lovforslagets formål er å bidra til økt produksjon av elektrisitet fra fornybare kilder. Dette forutsetter investeringer og finansiering av disse. For finansieringsinstitusjoner vil adgangen til pantesikkerhet være sentral. Følgelig bør elsertifikatene kunne pantsettes.

Pant i elsertifikater kan arrangeres på flere måter, blant annet ved pantsettelse av det enkelte sertifikat eller pantsettelse av en elsertifikatkonto, slik at pantsettelsen omfatter alle elsertifikater på den pantsatte konto.

De foreslåtte regler om pant innebærer at det er elsertifikatkontoen som pantsettes.

Dersom en elsertifikatberettiget produsent ønsker å pantsette elsertifikater i forbindelse med finansiering av den elsertifikatberettigete produksjon, bør pantsettelsen omfatte alle elsertifikater som den aktuelle produksjonen bidrar til, det vil si at elsertifikater bør inngå i pantet etter hvert som de tildeles etter lovforslagets § 9. Dette blir et tingsinnbegrepspant og kan sammenlignes med et varelagerpant etter lov om pant av 8. februar 1980 nr. 2 (panteloven) § 3-11. For denne formen for pantsettelse bør pantsetter kunne avhende elsertifikater, forutsatt at tildeling av elsertifikater fortsetter å skje til den pantsatte konto; tildelingskontoen. Panthavers interesser ivaretas ved at pantsetter ikke kan endre tildelingskonto uten at panthaver samtykker. Dette arrangeres ved at kontofører mottar opplysning om og registrerer at tildelingskonto ikke kan endres. Systemet er kjent fra VPS ASAs register.

For andre pantsettere enn de elsertifikatberettigede, eller for elsertifikatberettigedes pantsettelse av ervervede elsertifikater, er det ikke nødvendigvis naturlig å etablere pantsettelse som et tingsinnbegrepspant. Dette fordi det ikke foreligger en sikker og forutsigbar strøm av elsertifikater inn på en konto. For denne formen for pantsettelse vil pantet omfatte innestående på elsertifikatkontoen på pantsettelsestidspunktet og de elsertifikater som senere måtte bli registrert på kontoen. I disse tilfellene vil det være naturlig for pantsetter og panthaver å avtale at pantsetter avstår fra å disponere elsertifikatene.

Kontofører må registrere dette, og det må etableres en teknisk sperre som hindrer at pantsetter overfører elsertifikater til en annen konto.

Reglene om pantsetters disposisjonsrett bør reguleres i forskrift. Lovforslagets § 12 dekker kun utgangspunktet; nemlig at elsertifikatkonti kan pantsettes og at pantsettelsen omfatter innestående på elsertifikatkontoen til enhver tid.

I tillegg foreslås enkelte endringer i panteloven kapittel 4 og 5. Formålet er å etablere mulighet for rettsvern for frivillig pant og utleggspant i elsertifikatkonti i samsvar med pantelovens og tvangsfullbyrdselseslovens systemer.

7.6 Tvangsfullbyrdselsesloven

7.6.1 Utlegg i elsertifikatkonti

Etter lovforslagets § 19 vil krav på overtredelsesgebyr for ikke oppfylt elsertifikatplikt være tvangsgrunnlag for utlegg. Dessuten er det i lovforslagets § 23 etablert hjemmel for i forskrift å gebyrlegge registrering og kontoføring i elsertifikatregisteret, behandling av søknad om anleggsgodkjennelse, forsinket rapportering etter lovforslagets § 18, samt for tilsyn og kontroll etter elsertifikatloven. Også disse gebyrene vil være tvangsgrunnlag for utlegg.

Utlegg kan tas i ethvert formuesgode som tilhører saksøkte og som det etter lov om fordringshavers dekningsrett av 8. juni 1984 nr. 59 (dekningsloven) kapittel 2 kan tas beslag i, jf. lov om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring av 26. juni 1992 nr. 86 (tvangsfullbyrdselsesloven) § 7-1. Dette innebærer at utlegg også kan tas i elsertifikatene. Elsertifikatene som dekningsobjekt er imidlertid ikke omfattet av tvangsfullbyrdselsesloven § 7-20, som regulerer i hvilken utstrekning namsmannen skal sørge for rettsvern for utleggspant og sikre utlegget på annen måte. På denne bakgrunn foreslås en særskilt bestemmelse om dette som et nytt ledd i tvangsloven § 7-20. Dette tilsvarer tvangsfullbyrdselseslovens ordning for verdipapirregistrerte verdipapirer.

7.6.2 Tvangsdekning i elsertifikater

Tvangsfullbyrdselsesloven kapittel 10 oppstiller regler om tvangsdekning i pantet "for den som har panterett i et formuesgode som verken er løsøre eller realregistrert eller i en ideell del av et slikt formuesgode", jf. tvangsfullbyrdselsesloven § 10-1. Bestemmelsen omfatter etter sin ordlyd elsertifikatkonti som det er etablert panterett i. Som det fremgår av punkt 7.5 over, foreslår departementet endringer i panteloven kapittel 4 og 5, slik at avtalepant og utlegg i elsertifikatkonti omfattes av disse kapitlene i loven. Forutsatt en slik endring vil elsertifikater også omfattes av tvangsfullbyrdselsesloven § 10-1. De særskilte tvangsgrunnlag for tvangsdekning er etter tvangsfullbyrdselsesloven § 10-2 avtalepant som har rettsvern etter panteloven kapittel 4, utlegg som har rettsvern etter panteloven kapittel 5, og lovbestemt

panterett som har rettsvern. Forutsatt at de foreslåtte endringene i panteloven opprettholdes, vil således også tvangsgrunnlag kunne foreligge for tvangsdekning i elsertifikatkonti.

Tvangsfullbyrdsloven § 10-13 beskriver dekningsmåten i andre formuesgoder enn i finansielle instrumenter, pengekrav eller penger, og omfatter etter sin ordlyd også elsertifikater. Etter denne bestemmelsen bestemmer namsmannen på hvilken måte dekning skal skje. Det anses likevel som mest praktisk at dekning i elsertifikatkonti skjer ved tvangssalg eller ved at en fordring anvises saksøkeren til innkreving.

8. FORHOLDET TIL EU/EØS-LOVGIVNINGEN

8.1 Notifikasjon av eventuell statsstøtte

Elsertifikatordningen har til hensikt å gi fordeler til visse foretak og visse typer elektrisitetsproduksjon. Avhengig av hvordan systemet er lagt opp, vil støtteordningen kunne utgjøre en form for statsstøtte som faller inn under EØS-avtalens artikkel 61.1. I slike tilfeller må ordningen meldes (notifiseres) til EFTAs overvåkningsorgan for å oppnå godkjenning som lovlig statsstøtte før den kan settes i verk.

Lovforslaget medfører at produsenter av ny fornybar energi får ekstrainntekter ved salg av elsertifikater i et marked. Støtten kommer da ikke fra offentlige kilder, men fra alle forbrukere av elektrisitet.

Den svenske elsertifikatordningen ble notifisert til EU-Kommisjonen. Salg av elsertifikater i et marked ble ikke ansett å være statsstøtte. Kommisjonen mente imidlertid at bestemmelsen om garantipris, jf. punkt 5.9, var statsstøtte, men denne støtten ble godkjent som lovlig.

Vedlagte lovforslag inneholder ingen tilsvarende statlig garanti. Av den grunn antas at lovforslaget ikke inneholder noe statsstøtteelement. Dette innebærer at lovforslaget i utgangspunktet ikke må notifiseres. Elsertifikatordningen forventes å være i samsvar med EF-traktaten og EØS-avtalen.

9. ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSER AV LOVFORSLAGET

9.1 Konsekvenser for myndighetene

Lovforslaget innebærer en del nye forvaltningsoppgaver, hvorav hovedtyngden av disse vil falle på tilsynsmyndigheten.

De nye forvaltningsoppgavene innebærer godkjenning av anlegg, kontroll med hvorvidt elsertifikatplikten oppfylles, ileggelse av overtredelsesgebyr og generell kontroll med elsertifikatordningen. NVE har beregnet at det er behov for ca. to årsverk til godkjenning av

anlegg, samt omtrent 4-6 årsverk til kontroll av hvorvidt elsertifikatplikten er oppfylt, jf. NVEs rapport kapittel 7.5. Det er lagt opp til å gebyrfinansiere godkjenninger av anlegg.

Det vil være behov for om lag 2-3 årsverk til drift av elsertifikatregisteret. Drift av elsertifikatregisteret forutsettes dekket gjennom gebyrer. Departementet vil komme tilbake til hvordan opprettelse av elsertifikatregisteret skal finansieres.

Elsertifikatorordningen kan medføre flere konsesjonssøknader og dermed økte kostnader forbundet med dette. Det er ikke gjort noen vurdering av den økte ressursbruken knyttet til dette, jf. St.meld. nr. 47 kapittel 10.5.

9.2 Konsekvenser for private

Private rettssubjekter som berøres av lovforslaget vil være de elsertifikatberettigede, elsertifikatpliktige, eksisterende kraftprodusenter og sluttbruker av elektrisitet.

For de elsertifikatberettigede innebærer lovforslaget en støtteordning. De elsertifikatberettigede vil imidlertid pådras gebyrutgifter knyttet til søknad om anleggsgodkjenning og knyttet til sine konti i elsertifikatregisteret.

De elsertifikatpliktige vil først og fremst pådras kostnader ved kjøp av elsertifikater. Det vil også være noe kostnader knyttet til konti i elsertifikatregisteret og intern administrasjon. De elsertifikatpliktige forutsettes imidlertid å videreføre disse kostnadene til sluttbrukere av elektrisitet, som en del av prisen på sine el-leveranser. Konsekvensene for sluttbruker av elektrisitet er omtalt i kapittel 15 i St.meld. nr.9 og i kapittel 9.1.3 i St.meld. nr. 47.

Parallelt med høringsprosessen gjennomfører departementet en nærmere utredning av økonomiske konsekvenser av et elsertifikatmarked. De økonomiske konsekvensene vil være svært avhengige av ambisjonsnivå for ordningen. Departementet vil legge fram forslag til ambisjonsnivå i odelstingsproposisjonen om saken, jf. punkt 2.1.

10. HARMONISERING AV SVENSK OG NORSK LOV

For å kunne etablere et felles svensk-norsk elsertifikatmarked må flere elementer i de norske og svenske loven harmoniseres, jf. punkt 2.1. Arbeidet med en slik harmonisering pågår parallelt med lovarbeidet, og kan medføre justeringer av lovforslaget slik det er beskrevet i dette høringsnotatet.

Følgende punkter må vurderes fortløpende i forbindelse med det pågående harmoniseringsarbeidet:

- Hvilke energikilder som skal omfattes jf. punkt 3.2
- Tildelingsperioden, jf. punkt 3.7

- Elsertifikatenes levetid, jf. punkt 3.8
- Ordningens varighet jf. punkt 4.1 og 4.5
- Kriteriene for tildeling av elsertifikater til de elsertifikatberettigede, jf. punkt 5.5
- Dato for innløsningsplikt av elsertifikatene, jf. punkt 5.6
- Overtredelsesgebyr for manglende oppfyllelse av elsertifikatplikten, jf. punkt 5.7
- Garantiprisordning, jf. punkt 5.9
- Elsertifikatenes rettslige status, jf. punkt 6.3

11. REFERANSELISTE

- St. meld nr. 9 (2002-2003) *Om innenlands bruk av naturgass mv.*
- St.meld. nr. 18 (2003-2004) *Om forsyningssikkerheten for strøm mv.*
- St.meld. nr. 47 (2003-2004) *Om innovasjonsverksemda for miljøvennlege gasskraftteknologiar mv.*
- Grønne sertifikater – Utredning om innføring av et pliktig sertifikatmarked for kraft fra fornybare energikilder, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), 2004
- Directive 2001/77/EC on the promotion of electricity produced from renewable energy sources in the internal electricity market av 27. september 2001 (Fornybardirektivet)
- Lag om elsertifikat (2003:113)
- Lag om handel med finansiella instrument (1991:980)

12. MERKNADER TIL DEN ENKELTE BESTEMMELSE I LOVUTKASTET

13. UTKAST TIL LOV OM PLIKTIGE ELSERTIFIKATER OG FORSLAG TIL ENDRING AV ENKELTE LOVER